

การศึกษารูปแบบเกี่ยวพระเงินจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

The Study forms Kieo Phra Jeen of Phuket Province

to Conservation local Rituals

สาวิตร พงศ์วัชร ยูทธพงษ์ ต้นประดู่และคณะ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบเกี่ยวพระเงินจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระเงินจังหวัดภูเก็ต 2) เพื่อการศึกษาลักษณะ รูปทรง สีสันทน ของเกี่ยวพระเงินจังหวัดภูเก็ต ขอบเขตของพื้นที่วิจัยคือ อำเภอจำนวน 9 แห่งในอำเภอเกาะทู้ อำเภอถลาง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต โดยใช้เป็นกรณีศึกษาแบบเจาะจง ซึ่งอำเภอทั้ง 9 แห่งนี้มีชื่อเสียงและมีรูปแบบเกี่ยวพระเงินที่หลากหลาย การศึกษาข้อมูลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มย่อยจำนวน 4 ครั้ง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ครูภูมิปัญญาแห่งชาติ ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น กรรมการอำเภอจังหวัดภูเก็ต กรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต และอาจารย์สาขาวิชาศิลปะการจัดการแสดง เพื่อให้เห็นเกี่ยวกับการศึกษารูปแบบเกี่ยวพระเงินจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการบรรยายอย่างละเอียด

ผลการวิจัยพบว่า 1) พิธีกรรมการถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ต มีจุดเริ่มต้นจากอำเภอเกาะทู้จังหวัดภูเก็ต สาเหตุเกิดจากโรคระบาดบริเวณเมืองทุ่งคาและพิธีกรรมดังกล่าวได้รับความศรัทธา พร้อมทั้งแพร่กระจายไปยังพื้นที่ใกล้เคียง และได้รับการสืบทอดจนมีชื่อเสียงระดับโลก ปัจจุบันจังหวัดภูเก็ตจัดกิจกรรมปีละ 1 ครั้ง ระยะเวลาจำนวน 9 วัน 9 คืน เนื่องจากการปฏิบัติสืบทอดกันมาระหว่างรุ่นสู่รุ่น อีกทั้งพิธีกรรมถือศีลกินผักมีความละเอียดซับซ้อนรวมทั้งผู้ประกอบพิธีวิวาทมีอายุมากและไม่มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการประกอบพิธีกรรมและองค์ประกอบในพิธีกรรม เช่น เกี่ยวพระเงิน ฯลฯ อย่างเป็นระบบ ซึ่งในอนาคตขั้นตอนการปฏิบัติอาจผิดแปลกจากเดิมได้และสิ่งสำคัญการปฏิบัติตนของวัยรุ่นมุ่งเข้าร่วมพิธีกรรมตามกระแสนิยมแห่งช่วงระยะเวลานั้น รวมทั้งการปฏิบัติตนไม่เหมาะสม 2) รูปแบบเกี่ยวพระเงินมีความหลากหลายทั้งด้านลักษณะ รูปทรง สีสันทน ซึ่งสามารถสื่อความหมายเชิงบวกด้านต่างๆ ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดด้านการอนุรักษ์รูปแบบเกี่ยวพระเงินจังหวัดภูเก็ต เพื่อส่งผลต่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น ผลจากการประชุมกลุ่มย่อย พบว่า กลุ่มผู้รู้และผู้ปฏิบัติ มีแนวคิดร่วมกันโดยสรุปด้านการศึกษาและอนุรักษ์เกี่ยวพระเงินจังหวัดภูเก็ตนั้น มีความหลากหลายด้วยองค์ประกอบศิลปะด้านต่างๆ ที่สำคัญคือ ด้านลวดลายการแกะสลักไม้มงคล สีสันทนสื่อความหมายเชิงบวกเหล่านี้สามารถบูรณาการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เมื่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีการวางแผนและดำเนินการอย่างจริงจัง สามารถสร้างเครือข่ายของกลุ่มชนที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมด้านต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพเชิงบวกระหว่างภูมิภาคต่างๆ ของโลก อีกทั้งด้านการผลิตสินค้าโดยหน่วยงานด้านเศรษฐกิจท้องถิ่นสามารถส่งเสริมและสนับสนุนด้านการสร้างเศรษฐกิจระดับจุลภาคซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและส่งผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับมหภาคอย่างยั่งยืนได้

คำสำคัญ: เกี่ยวพระเงิน การอนุรักษ์ พิธีกรรมท้องถิ่น

Abstract

The Study forms Kieo Phra Jeen of Phuket Province to Conservation Local Rituals research employed qualitative methods. This research aimed to 1) study history Kieo Phra Jeen of Phuket Province 2) study forms, colors Kieo Phra Jeen of Phuket Province The areas of this research were Kathu district, Thalang district, Meuang district of Phuket Province. The methodology of this research included two stages. The key methods for data collection were the study of documents, observation, interviews, and four focus groups with stakeholders; Phuket Culture board committees, Administrative Organization, and Performance Arts Program teachers. Data analysis was presented descriptively.

The research findings showed 1) the history; The Vegetarian Ceremony started at Kathu district because Disease outbreaks there areas and The Local Rituals the Faith Diffusion the famous to World class. Its which is held just once a year because it is very detailed. The casual informants are elderly and there is no systematic knowledge management and transfer of experience about the ceremonies (Kieo Phra Jeen), thus it might be lost in the future. However, the application 2) The forms colors Kieo Phra Jeen of Phuket Province was many and varied can Convey Positive Aspects.

It was found that stakeholders who include the key informants and casual informants have cooperative ideas to the Study and Conservation forms Kieo Phra Jeen to enhance relationship with China which is a great powerful country and is ranked as number one source of tourist in Phuket. These result macro and micro economics development

Keywords: Kieo Phra Jeen Conservation local Rituals

Sawit Pongvat Faculty of Faculty of Humanities and Social Sciences; Phuket Rajabhat University

E-mail: Sawit.Pkru@gmail.com

Yuttapong Tonpradoo Faculty of Cultural Science, Mahasarakham University

E - mail: Yuttapong.t@msu.ac.th

บทนำ/Introduction

ประเทศต่างๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมว่าเป็นหัวใจของการแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางสังคมและคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะในกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งจะวัฒนธรรมเท่านั้นที่จะรักษาเอกลักษณ์ความเป็นชาติไว้ได้ ฉะนั้นทั่วโลกต่างเห็นความจำเป็นด้านการฟื้นฟู พัฒนา ภูมิปัญญาตลอดจนรากเหง้าวัฒนธรรมของตนเพื่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ศตวรรษใหม่ โดยยึดแนวทางพื้นฐานสำคัญตามนโยบายวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ความว่า “การพัฒนาบนภูมิปัญญาของตนเอง โดยการนำอดีตมารับใช้ปัจจุบัน เอาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาต่างชาติมารับใช้วัฒนธรรมประจำชาติแทนการพัฒนาแบบตัดรากต่อยอด” (กรมศิลปากร. 2544 : 124) ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีประเทศต่างๆ รวมกัน 10 ชาติสมาชิก โดยประเทศเหล่านั้นมีความหลากหลายด้านวัฒนธรรม เช่น ด้านวิถีชีวิต ศาสนา สังคม ฯลฯ โดยแต่ละประเทศมีวัฒนธรรมที่สำคัญและมีความโดดเด่นแตกต่างตามสภาพภูมิศาสตร์และบริบทด้านต่างๆ ผวนวกกับการรวมตัวของชาติมหาอำนาจในอาเซียนบวก 3 ประกอบด้วย สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศญี่ปุ่น และประเทศเกาหลีใต้ โดยการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนนั้น ด้านเสาที่ 3 ของอาเซียน คือ ด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งประเทศเหล่านั้นมีความหลากหลายและอัตลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นตนเอง โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมนั้นต้องนำมาอนุรักษ์ ส่งเสริม รวมทั้งการพัฒนา เพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างยั่งยืน ที่สำคัญสาระสำคัญในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ในลำดับที่ 4 ด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและลำดับที่ 5 ด้านการสร้างอัตลักษณ์อาเซียนนั้น (กระทรวงการต่างประเทศ. เว็บไซต์ : 2555.)

ประเทศไทยมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งบ่งชี้อัตลักษณ์ที่โดดเด่นของแต่ละภาค โดยภาครัฐบาลได้แบ่งเป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยวจำนวน 8 เขต ประกอบด้วย 1) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา 2) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ 3) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก 4) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก 5) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง 6) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง 7) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรม และ 8) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดสตูล ตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. 2559 : 51) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตซึ่งต้องการให้จังหวัดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก สามารถสร้างรายได้แก่ประชาชน โดย 1) สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานด้านธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากล 2) การสนับสนุนการผลิตบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง 3) การสร้างบุคลากรเพื่อรองรับธุรกิจท่องเที่ยวทุกรูปแบบโดยสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ประกอบการ 4) การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านวิถีชีวิตวัฒนธรรม ประเพณีของจังหวัดภูเก็ต 5) การสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในพื้นที่ที่มีศักยภาพเชื่อมโยงกับธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนควบคู่กับการส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพ (ยุทธพงษ์ ต้นประดู่. 2559 : 5) ช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา จีนได้ก้าวเป็นยักษ์ใหญ่ในอุตสาหกรรมการผลิตและแหล่งเงินทุนขนาดใหญ่ของโลก โดยได้นำเม็ดเงินกว่าหลายแสนล้านเหรียญสหรัฐเข้าไปลงทุนในหลายประเทศทั่วโลกโดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียน สำหรับจังหวัดภูเก็ตมีเม็ดเงินลงทุนจีนหลั่งไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่องในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องทุกปี (ทศพล หงษ์ทอง. 2559 : 9) แต่ปัจจุบันสมาคมท่องเที่ยวไทย – จีน มีการปราบปรามเครือข่ายทัวร์ศูนย์เหรียญ โดยรายได้นักท่องเที่ยวชาวจีนลดลงประมาณ 30 % ส่งผลให้สูญเสียรายได้ประมาณ 1 พันล้านบาทต่อเดือน ทั้งนี้จากการเข้าจับกลุ่มบริษัท โอ เอ ทรานสปอร์ต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทด้านการท่องเที่ยวขนาดใหญ่ในอาหารร่วมกันกระทำการเป็นกลุ่มผู้มีอิทธิพล (อั้งยี่) และร่วมกันทำลายอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต (มติชน. 2559 : 6)

จังหวัดภูเก็ตมีประเพณีที่มีชื่อเสียงระดับโลกคือ ประเพณีถือศีลกินผัก ซึ่งเป็นประเพณีที่ชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนจากทั่วโลกซึ่งมีความศรัทธาได้เดินทางเพื่อการเข้าร่วมประกอบพิธีกรรมอย่างมากมายและดำเนินเป็นระยะเวลายาวนาน โดยได้ยึดถือขนบธรรมเนียมการปฏิบัติแบบดั้งเดิมทั้งหมด แต่อาจมีรูปแบบ

เปลี่ยนแปลงบ้างตามยุคสมัยซึ่งเป็นส่วนเล็กน้อยเท่านั้น และสิ่งสำคัญในประเพณีถือศีลกินผักคือ เกี้ยวพระจีน เป็นสิ่งสำคัญสำหรับอัญเชิญพระจีนเพื่อให้ประชาชนที่ร่วมพิธีได้สักการะ โดยสภาพปัญหาปัจจุบันของงานวิจัย เรื่องการศึกษารูปแบบเกี้ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่นพบว่า ประเพณีถือศีลกินผัก เป็นประเพณีที่มีชื่อเสียงระดับโลก สามารถสร้างรายได้แก่ท้องถิ่น แต่ทั้งนี้จังหวัดภูเก็ตยังไม่ได้มีการเก็บ รวบรวมข้อมูลเรื่องเกี้ยวพระจีน โดยกระแสด้านวัฒนธรรมต่างชาติ ณ ปัจจุบันได้ถาโถมเข้าสู่ประเทศไทยอย่าง รุนแรง อาจส่งผลให้รูปแบบด้านองค์ประกอบของพิธีถือศีลกินผัก ผิดแปลกไปจากในอดีต สิ่งสำคัญกลุ่ม นักท่องเที่ยวชาวจีนได้เดินทางเพื่อเข้าร่วมพิธีกรรมอย่างหนาแน่นทุกปี แต่ด้วยกระแสข่าวเรื่องการปราบปราม กลุ่มผู้มีอิทธิพล (อั้งยี่) ได้ส่งผลกระทบต่อด้านความมั่นใจและจำนวนของนักท่องเที่ยวชาวจีนลดน้อยลง สาธารณะสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบเกี้ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์ พิธีกรรมท้องถิ่น และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นอีกทั้งเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับชาติมหาอำนาจของโลก อย่างยั่งยืน และสามารถเป็นต้นแบบด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวแก่พื้นที่จังหวัดอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์/Objectives

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของเกี้ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อการศึกษาลักษณะ รูปทรง สี สัน ของเกี้ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต

บริบทพื้นที่การวิจัยอำมจำนวน 9 แห่ง ในจังหวัดภูเก็ต

ประวัติความเป็นมาและลักษณะของอำมจังหวัดภูเก็ต

1. อำมหลายฤดูท่าวโป้แก้ง
1.1 ด้านโครงสร้าง
1.2 ด้านลวดลายและการสื่อความหมาย
1.3 ด้านสีสันทันและความรู้สึก	6. อำมซั่มสำนเทียนเฮวกั้ง
6.1 ด้านโครงสร้าง
6.2 ด้านลวดลายและการสื่อความหมาย
6.3 ด้านสีสันทันและความรู้สึก
2. อำมท่าเรือ
2.1 ด้านโครงสร้าง
2.2 ด้านลวดลายและการสื่อความหมาย
2.3 ด้านสีสันทันและความรู้สึก	7. อำมเจ้าแม่กวนอิมพระโพธิสัตว์
7.1 ด้านโครงสร้าง
7.2 ด้านลวดลายและการสื่อความหมาย
7.3 ด้านสีสันทันและความรู้สึก
3. อำมจู้ยตุ้ยและอำมปุดจ้อ
3.1 ด้านโครงสร้าง
3.2 ด้านลวดลายและการสื่อความหมาย
3.3 ด้านสีสันทันและความรู้สึก	8. อำมท่าวบู้แก้ง
8.1 ด้านโครงสร้าง
8.2 ด้านลวดลายและการสื่อความหมาย
8.3 ด้านสีสันทันและความรู้สึก
4. อำมหลิมฮู้ไ้ชู
4.1 ด้านโครงสร้าง
4.2 ด้านลวดลายและการสื่อความหมาย
4.3 ด้านสีสันทันและความรู้สึก	9. อำมกิ้วเทียนแก้ง
9.1 ด้านโครงสร้าง
9.2 ด้านลวดลายและการสื่อความหมาย
9.3 ด้านสีสันทันและความรู้สึก
5. อำมเตงก่องต่อง
5.1 ด้านโครงสร้าง
5.2 ด้านลวดลายและการสื่อความหมาย
5.3 ด้านสีสันทันและความรู้สึก	

ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะในการศึกษารูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

การศึกษารูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ตเพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

- การวางแผน (Plan)
 - 1.1 การแสวงหาแนวคิดใหม่
 - 1.2 การคัดเลือกแนวคิด
 - 1.3 การทดสอบแนวคิด
- การปฏิบัติ (Do)
- การตรวจสอบ (Check)
- การปรับปรุงแก้ไข (Action)

แนวคิด

- แนวคิดเกี่ยวกับพิธีกรรม
- แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบยั่งยืน
- แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น
- แนวคิดเศรษฐกิจชุมชนไทย

ทฤษฎี

- ทฤษฎีทุนทางสังคม
- ทฤษฎีนิเวศวิทยาวัฒนธรรม
- ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่
- ทฤษฎีการบริหารจัดการ

การศึกษารูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ตเพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย/Research Methodology

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหาการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.1 เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 ประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระเงินจังหวัดภูเก็ต

1.1.2 ลักษณะ รูปทรง สีสนั ของเกี่ยวพระเงินจังหวัดภูเก็ต

2. วิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Document) เก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มและนำข้อมูลมาวิเคราะห์

3. ด้านระยะเวลาการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย โดยเริ่มจากที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติเค้าโครงการวิจัยเป็นต้นไป

4. ด้านพื้นที่ในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยสามารถตอบโจทย์ปัญหาการวิจัยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ในการวิจัยโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) คือ พื้นที่จังหวัดภูเก็ตและได้กำหนดเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ไว้ ดังนี้

4.1 เป็นพื้นที่ซึ่งจัดพิธีกรรมถือศีลกินผักที่ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวรู้จักผ่านสื่อประชาสัมพันธ์อย่างดี และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพิธีกรรมดังกล่าวอย่างครบถ้วน

4.2 เป็นพื้นที่ซึ่งมีการรักษาอัตลักษณ์ของพิธีกรรมถือศีลกินผักอย่างถูกต้องตามแบบแผน

4.3 เป็นพื้นที่ซึ่งมีอัมกลางที่ประกอบพิธีกรรมถือศีลกินผักขนาดใหญ่ และได้รับความนิยมนอกทั้งมีชื่อเสียงระดับโลก

4.4 เป็นแหล่งที่ผู้วิจัยสามารถได้รับความร่วมมือและความสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตัดสินใจเลือกพื้นที่ คือ อัมจำนวน 9 แห่งในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตประกอบด้วย

- 1) อัมหลายถู่ตัววู้เก็ง อัมเออกะหู้ จังหวัดภูเก็ต
- 2) อัมท่าเรือ อัมเออกลาง จังหวัดภูเก็ต
- 3) อัมจู้ต้อยและอัมปุดจ้อ เทศบาลเมือง อัมเออเมือง จังหวัดภูเก็ต
- 4) อัมหลิมฮู้ไต้ชู เทศบาลเมือง อัมเออเมือง จังหวัดภูเก็ต
- 5) อัมเตงก่องตอง เทศบาลเมือง อัมเออเมือง จังหวัดภูเก็ต
- 6) อัมซิมส์้านเทียนเฮวกิ่ง เทศบาลเมือง อัมเออเมือง จังหวัดภูเก็ต
- 7) อัมเจ้าแม่กวนอิมพระโพธิสัตว์เทศบาลเมือง อัมเออเมือง จังหวัดภูเก็ต
- 8) อัมตัววู้เก็ง เทศบาลเมือง อัมเออเมือง จังหวัดภูเก็ต
- 9) อัมกิวเทียนเก็ง เทศบาลเมือง อัมเออเมือง จังหวัดภูเก็ต

5. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชากรบริเวณย่านเมืองเก่าภูเก็ต เทศบาลเมือง อัมเออเมือง จังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย ประชากรพื้นที่ถนนตีบุก ถนนกลาง ถนนกระบี่ และถนนยาวราช เทศบาลเมือง อัมเออเมือง จังหวัดภูเก็ต รวมทั้งสิ้น 20 ครัวเรือน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจงโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ กลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวนรวมทั้งสิ้น 42 คน ซึ่งแบ่งออกดังนี้

5.2.1 กลุ่มผู้รู้ (Key Informants) จำนวน 12 คน บริเวณย่านเมืองเก่าภูเก็ต เป็นกลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลหลักและความสำคัญเกี่ยวกับพิธีถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ตและรูปแบบเกี่ยวพระจีน ซึ่งมีอัตลักษณ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะ องค์ประกอบ ขนบธรรมเนียม ความเชื่อ สัญลักษณ์ ฯลฯ โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1) ครูภูมิปัญญาหรือนักวิชาการ ได้แก่ ผู้มีความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวพระจีนเป็นอย่างดี จำนวน 3 คน ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง

2) ผู้ประกอบพิธีถือศีลกินผัก ได้แก่ ผู้ประกอบพิธีกรรมเพศชายที่มีความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวพระจีน ลักษณะ รูปทรง สีส่น ของเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต จำนวน 2 คน

3) ผู้บริหารงานด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัด จำนวน 2 คน

4) บุคลากรของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดภูเก็ต ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ปฏิบัติงานในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดภูเก็ต จำนวน 2 คน

5) ผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้บริหารชุมชน จำนวน 3 คน เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระจีน ลักษณะ รูปทรง สีส่น ในจังหวัดภูเก็ต การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนที่มีผลต่อพิธีกรรมถือศีลกินผัก รวมทั้งรูปแบบการอนุรักษ์

5.2.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) จำนวน 10 คน เป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1) ผู้ชำนาญด้านเกี่ยวพระจีนและผู้ประกอบกิจการด้านการออกแบบ เพื่อให้ทราบขนบธรรมเนียม ความเชื่อในการออกแบบ รวมทั้งรูปแบบการอนุรักษ์เพื่อการสร้างคุณค่า การประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวน 5 คน

2) กลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต จำนวน 5 คน เพื่อให้ทราบปัญหาด้านการท่องเที่ยว แนวทางการดำเนินการแก้ไขและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

5.2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป (General Informants) จำนวน 20 คน เป็นการคัดเลือกแบบเจาะจง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

1) นักท่องเที่ยวชาวไทย ประกอบด้วยผู้เข้าร่วมพิธีกรรมถือศีลกินผัก หลายเพศ หลายวัย ที่มีแรงจูงใจในการเข้าร่วมพิธีถือศีลกินผักและศึกษาความต้องการด้านการอนุรักษ์รูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น จำนวน 10 คน

2) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ประกอบด้วยผู้เข้าร่วมพิธีกรรมถือศีลกินผัก หลายเพศ หลายวัย ที่มีแรงจูงใจในการเข้าร่วมพิธีถือศีลกินผักและศึกษาความต้องการด้านการอนุรักษ์รูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น จำนวน 10 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เรื่อง การศึกษารูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จำนวน 4 ประเภท ประกอบด้วย

1.1 แบบสังเกต (Observation) เป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และไม่มีส่วนร่วม (Non - Participant Observation) เพื่อใช้สังเกตกลุ่มประชาชนในย่านเมืองเก่าภูเก็ต กลุ่มผู้ร่วมในพิธีถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตสภาพทั่วไปในชุมชน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม และเหตุการณ์ทั่วไปในชุมชนที่ทำการศึกษาวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับกลุ่มคนในชุมชน เช่น กิจกรรมประเพณีด้านศาสนา เป็นต้น และสังเกตผู้ร่วมในพิธีถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตสภาพทั่วไปของพิธีถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ตและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในพิธีถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ต

1.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์ครูภูมิปัญญาหรือนักวิชาการ ผู้บริหารงานด้านวัฒนธรรม ผู้นำชุมชน หรือผู้ที่อยู่ในชุมชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระจีน ลักษณะ รูปทรง สีส่น ใน

จังหวัดภูเก็ต โดยแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบอัตลักษณ์ ขนบธรรมเนียม ความเชื่อ รวมทั้งรูปแบบในการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

1.3 แนวทางการสนทนากลุ่ม (Focused Group Guideline) เป็นข้อมูลที่ต้องการหาข้อสรุป และความชัดเจน ใช้กับครูภูมิปัญญา นักวิชาการ ผู้บริหารงานด้านวัฒนธรรม ผู้นำชุมชนหรือผู้ที่อยู่ในชุมชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระเจี๊ว ลักษณะ รูปทรง สีสันทัน ในจังหวัดภูเก็ต โดยกำหนดผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มละประมาณ 8 – 10 คน ในแต่ละพื้นที่และประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย เพื่อ การปรึกษาและสรุปผล ในประเด็นเกี่ยวกับเกี่ยวพระเจี๊วจังหวัดภูเก็ต ตลอดจนรูปแบบการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยยึดหลักข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมีวิธีการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารงานวิจัยหรือข้อมูลที่มีการศึกษาไว้ในประเด็นที่เกี่ยวกับพิธีถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ตและรูปแบบเกี่ยวพระเจี๊ว เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น ได้แก่ ประวัติความเป็นมา อัตลักษณ์ พิธีกรรม รูปแบบเกี่ยวพระเจี๊วจังหวัดภูเก็ตและอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ แนวคิดและทฤษฎีทางด้านสังคมวิทยา มานุษยวิทยา อีกทั้งเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นที่ที่มีการศึกษา โดยการค้นคว้าเอกสารทั้งที่เป็นเอกสารปฐมภูมิหรือทุติยภูมิ จากหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน สถาบันการศึกษา ประเภทหนังสือ ตำรา บทความ อินเทอร์เน็ต วีดิทัศน์ หนังสือพิมพ์ รายงานการประชุม งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ โดยรวบรวมแยกประเด็นไว้ตามเนื้อหา

2.2 การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากพื้นที่ที่ทำการศึกษาวิจัย โดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non – participant Observation) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Formal Interview) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Informal Interview) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focused Group) เพื่อการอภิปรายผลและรับฟังข้อเสนอแนะ

2.2.1 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Formal Interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Informal Interview) กับกลุ่มครูภูมิปัญญาหรือนักวิชาการ ผู้บริหารงานด้านวัฒนธรรม ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์เกี่ยวพระเจี๊วจังหวัดภูเก็ต ในด้านประวัติความเป็นมา ลักษณะ รูปทรง สีสันทัน ของเกี่ยวพระเจี๊ว

2.2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มผู้รู้ด้วยวิธีการค้นหาแบบก้อนหิมะ (Snowball Sampling) โดยการสอบถามจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบเกี่ยวพระเจี๊วและองค์ประกอบต่างๆ เพื่อให้บอกชื่อ บุคคลต่างๆ ที่รู้จัก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการโดยศึกษาเป็นทอดๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบข้อมูลด้านประวัติความเป็นมา ลักษณะ รูปทรง สีสันทัน ของเกี่ยวพระเจี๊วจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

2.2.3 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non – participant Observation) เป็นการสังเกตสภาพทั่วไปของชุมชน ด้านวิถีชีวิตด้านต่างๆ วัฒนธรรมที่สำคัญของท้องถิ่น เหตุการณ์ทั่วไปของชุมชนที่ทำการศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลทั่วไปของชุมชนที่ส่งผลเกี่ยวกับรูปแบบเกี่ยวพระเจี๊วจังหวัดภูเก็ต

2.2.4 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้วิจัยเข้าร่วมในพิธีถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น การพูดคุยกับประชากรในพื้นที่รวมถึงกลุ่มผู้เข้าพิธีกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับด้านความต้องการพบเห็นด้านการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

2.2.5 การสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มกับครูภูมิปัญญา นักวิชาการ ผู้บริหารงานด้านวัฒนธรรม ผู้นำชุมชนหรือผู้ที่อาศัยในชุมชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระเจี๊ว ลักษณะ รูปทรง สีสันทัน ในจังหวัดภูเก็ต โดยการสนทนากลุ่มและกำหนดผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ครั้งละ 8 – 10 คน ในแต่ละพื้นที่และประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย เพื่อการปรึกษา การสรุปผล ในประเด็นเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระเจี๊ว ลักษณะ รูปทรง สีสันทัน ในจังหวัดภูเก็ต ตลอดจนรูปแบบการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

3. การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การจัดการกระทำข้อมูล

ในการจัดการกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาเอกสารและข้อมูลจากภาคสนามโดยแยกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มาจัดกระทำดังต่อไปนี้

3.1.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารต่างๆ มาศึกษาอย่างละเอียดพร้อมจัดระบบหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

3.1.2 นำข้อมูลจากภาคสนามที่เก็บรวบรวมได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ซึ่งได้จัดบันทึก บันทึกเสียงมาแปลความ พร้อมทั้งแยกประเภทและจัดหมวดหมู่ อีกทั้งสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย หากมีข้อมูลที่เป็นต้องตรวจสอบใหม่จะต้องลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อความถูกต้อง

3.1.3 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารและข้อมูลภาคสนาม จากการสังเกต การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ โดยในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล คือวิธี Investigator Triangulation โดยการนำข้อมูลไปให้แก่ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบอีกครั้งหรือสอบถามประเด็นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์สอดคล้องกับความจริงมากที่สุด และใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) คือ วิธีการแสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยวิธีการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย

1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีตรวจสอบคือการสอบแหล่งข้อมูล แหล่งที่มาที่จะพิจารณาในการตรวจสอบ ได้แก่ แหล่งเวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งสถานที่ หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ และแหล่งบุคคล หมายถึง ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลต่างกันอย่างไร โดยเปลี่ยนตัวผู้สังเกตแทนที่จะใช้ผู้วิจัยคนเดียวกันสังเกตโดยตลอดเวลา

3) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือ การตรวจสอบว่าถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

4) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) คือการใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากเอกสารและข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ตามแนวคิดของ (สุภางค์ จันทวานิช. 2546 : 131 - 137) ดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ วิธีการตีความสร้างข้อสรุปจากข้อมูลรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น เช่น ประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระจีน ลักษณะ รูปทรง สีสัน ในจังหวัดภูเก็ต เมื่อนักวิจัยได้เห็นรูปธรรมหรือเหตุการณ์หลายๆ เหตุการณ์จึงสร้างข้อสรุป ถ้าข้อสรุปนั้นยังไม่ได้รับการตรวจสอบยืนยันก็ถือเป็นสมมุติฐานชั่วคราว (Working Hypothesis) แต่หากได้รับการยืนยันจึงถือเป็นข้อสรุป เหล่านี้เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

3.2.2 การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological Analysis) คือ การจำแนกข้อมูลเป็นประเภทต่างๆ (Typologies) ตามเหตุการณ์ที่ดำเนินต่อเนื่องกันไป โดยการใช้แนวคิดและทฤษฎีเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วจึงนำมาประยุกต์สู่การอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น โดยมีกรอบ ดังนี้

1) การกระทำ (Acts) คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งซึ่งเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2) กิจกรรม (Activities) คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์หรือขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่องและมีความผูกพันกับบุคคลบางคนหรือบางกลุ่ม

3) ความหมาย (Meanings) คือ การที่บุคคลอธิบายหรือสื่อสารหรือให้ความหมายเกี่ยวกับการกระทำและหรือกิจกรรม อาจเป็นการให้ความหมายในลักษณะที่เกี่ยวกับโลกทัศน์ ความเชื่อ สัญลักษณ์ ค่านิยม บรรทัดฐาน

4) ความสัมพันธ์ (Relationship) คือ ความเกี่ยวข้องระหว่างบุคคลหลายๆ คนในสังคมที่ศึกษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยอาจเป็นรูปแบบการเข้ากันได้หรือความขัดแย้งก็ได้

5) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Participation) คือ การที่บุคคลมีความผูกพันกันและเข้าร่วมกิจกรรมหรือมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

6) สภาพสังคม (Setting) คือ สถานการณ์หรือสภาพการณ์ที่กระทำหรือกิจกรรมที่กำลังดำเนินการในเวลานั้น

4. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยวิธีการบรรยายวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยผู้วิจัยเริ่มจากการเตรียมเนื้อหาให้ครบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย วางเค้าโครงของการเขียนวิจัยและลงมือเขียนด้วยความรัดกุม ชัดเจน มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน พร้อมตาราง ภาพกิจกรรมบางช่วงบางตอนทั้งนี้เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

ผลการวิจัย/ Results

ผลการวิจัย ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่อำเภอลำปาง จังหวัดสุโขทัย เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระจีนและลักษณะ รูปทรง สีสน ของเกี่ยวพระจีนจังหวัดสุโขทัย โดยการสังเกต การสัมภาษณ์และการสนทนากับกลุ่ม Ki Ci Gi อีกทั้งได้สัมผัสกับการดำเนินชีวิตของชาวอำเภอลำปาง จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระจีนจังหวัดสุโขทัยจำนวน 9 แห่ง ประกอบด้วย

- 1.1 อำเภอลำปาง ตำบลบ้านแก่ง อำเภอกะทู้ จังหวัดสุโขทัย
- 1.2 อำเภอลำปาง ตำบลเมือง จังหวัดสุโขทัย
- 1.3 อำเภอลำปางและอำเภอบึงสามพัน เทศบาลเมือง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุโขทัย
- 1.4 อำเภอลำปาง ตำบลเมือง เทศบาลเมือง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุโขทัย
- 1.5 อำเภอลำปาง ตำบลเมือง เทศบาลเมือง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุโขทัย
- 1.6 อำเภอลำปาง ตำบลเมือง เทศบาลเมือง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุโขทัย
- 1.7 อำเภอลำปาง ตำบลเมือง เทศบาลเมือง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุโขทัย
- 1.8 อำเภอลำปาง ตำบลเมือง เทศบาลเมือง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุโขทัย
- 1.9 อำเภอลำปาง ตำบลเมือง เทศบาลเมือง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุโขทัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่บริเวณอำเภอบึงสามพันและอำเภอลำปาง จังหวัดสุโขทัย โดยการสังเกต การสัมภาษณ์และการสนทนากับกลุ่มย่อยเรื่องประวัติความเป็นมาของกลุ่มชนบ่า อีกทั้งร่วมพิธีกรรมถือศีลกินผักจังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยสรุปประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระจีนจังหวัดสุโขทัยจำนวน 9 แห่ง

ความหลากหลายของวัฒนธรรมในจังหวัดสุโขทัยนั้น มีอัตลักษณ์ซึ่งแสดงออกเฉพาะกลุ่ม เช่น ภูมิปัญญา ภาษา วัฒนธรรม และรูปแบบพิธีกรรมซึ่งแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น แต่ความหลากหลายของวัฒนธรรมด้านต่างๆ เป็นสิ่งที่ควรคุณค่าสำหรับการศึกษาเรียนรู้และแลกเปลี่ยนใหม่ที่น่าสนใจสำหรับบุคคลต่างถิ่นและนักท่องเที่ยวต่างชาติ แต่ด้านความแตกต่างทางเชื้อชาติและศาสนานั้นสามารถเรียนรู้และเพิ่มเติมประสบการณ์ของชีวิต อีกทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนความหลากหลายทางวัฒนธรรมระหว่างกัน โดยเป็นการส่งผ่านวัฒนธรรมระหว่างรุ่นสู่รุ่นโดยการบอกเล่าหรือมุขปาฐะ

แต่ไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ฉะนั้นแล้วผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลจากเอกสารเชิงวิชาการและลงภาคสนามโดยใช้เทคนิคการวิจัยต่างๆ พบข้อมูลโดยรวม ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ประมาณ พ.ศ. 2382 – 2385 ชาวจีนบริเวณตอนใต้และตะวันออกเฉียงใต้ ได้อพยพไปอยู่ดินแดนอื่นเพื่อการแสวงหาโชค โอกาส และชีวิตใหม่ที่ดีกว่า เพราะประเทศจีนในช่วงเวลานั้นเกิดความอดอยากขาดแคลน เกิดการจลาจลภายในประเทศ โจรผู้ร้ายชุกชุมและประเด็นสำคัญ คือ รัฐบาลจีนขณะชาติไม่มีศักยภาพในการปราบปราม”

(สาวิตร พงศ์วัชร. 2560 : สัมภาษณ์)

“ช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ 2 ชาวจีนจำนวนมากได้ขึ้นเรือสำเภาเพื่ออพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณแหลมมลายูและจังหวัดภูเก็ต ชาวจีนได้เข้ามาเป็นแรงงานรับจ้างและทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพเป็นความต้องการแรงงานในการผลิตเพื่อการส่งออกของเศรษฐกิจแบบตลาดที่เริ่มก่อตัวในภาคกลาง หัวเมืองชายทะเลตะวันออกและบางส่วนของภาคใต้ การอพยพนั้นส่วนใหญ่มาด้วยความสมัครใจ แต่ต้องอดทนกับสภาพของเรือที่บรรทุกชาวจีนออกนอกประเทศ ซึ่งเรือที่บรรทุกมีสภาพเลวร้ายอย่างมาก ชาวจีนที่อาศัยมากับเรือไม่มีเงินติดตัวแม้แต่เก็กเดียว บางส่วนถูกลักพาตัวส่งออกนอกประเทศบางครั้งก็ตายไปจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งในระหว่างการเดินทาง พอถึงประเทศใหม่ก็ประสบกับงานหนักไม่ต่างกับทาส โดยได้รับอาหารแทนค่าจ้างเล็กน้อยพอกินตาย โดยนายหน้าที่พามา นั้น เรียกว่า พ่อค้าหามู”

(ไชยยุทธ ปิ่นประดับ. 2560 : สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ครูภูมิปัญญาแห่งชาติและครูภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าชาวจีนเดินทางมาอาศัยในจังหวัดภูเก็ตเป็นระยะเวลานานพร้อมทั้งนำวัฒนธรรมต่างๆ เข้ามาผนวกกับความศรัทธาและความเชื่อ เพราะมีเอกสารที่กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้หลายฉบับ เช่น จากพงศาวดารกลางฉบับหอสมุดแห่งชาติและหลักฐานทางโบราณคดี รวมทั้งพิธีกรรมด้านต่างๆ ซึ่งสะท้อนผ่านวิถีชีวิต พิธีกรรม ภาษาท้องถิ่น เป็นต้น

แสดงให้เห็นว่า ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ พระบรมโพธิสมภารแห่งราชวงศ์จักรี และความเชื่อของชาวจีนด้านการแสวงหาชีวิตใหม่ที่ดีกว่า ชาวจีนอพยพสู่จังหวัดภูเก็ตเพิ่มขึ้นสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 เนื่องจากพระมหากษัตริย์พระองค์นี้เป็นนักการค้า และต้องการเปิดตลาดการค้าเสรี ชาวจีนจึงเข้ามาทำมาหากินในประเทศไทยตามหัวเมืองต่างๆ ที่อุดมสมบูรณ์พร้อมทั้งนำความเชื่อ พิธีกรรมต่างๆ เข้ามาด้วยจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ชาวจีนอพยพสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่นิยมประกอบกิจการเหมืองแร่ในเกาะภูเก็ตเพราะชาวจีนเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการทำเหมืองแร่อย่างดี ส่งผลให้เมืองภูเก็ตมีพลเมืองคนจีนมากกว่าคนไทยและพระยารัษฎานุประดิษฐ์ ซึ่งตำแหน่งสมุหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ตในขณะนั้นให้การสนับสนุน

แสดงให้เห็นว่า ชาวจีนเป็นผู้ที่มีความมุงานะ อดทน มีคุณธรรม และสูงส่ง ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เราเป็นคนจีนปากท้องต้องมาก่อน อยู่เมืองจีนเราลำบาก แยกกันกินแยกกันใช้ พื้นดินสีแดง อดอยากยากจน ไม่มีใครสนใจเรื่องเสื้อผ้า เรื่องการแต่งตัว ขอแค่ได้กินอิ่มกินดี มีชีวิตอยู่รอดก็ดีใจมากแล้ว จำไว้นะลูก ใส่กางเกงชุดขาดไม่เป็นไรแต่ปากท้องเราต้องอิ่ม คนในครอบครัวเราต้องกินอิ่ม”

(ไชยยุทธ ปิ่นประดับ. 2560 : สัมภาษณ์)

“ชาวจีนที่ประสบความสำเร็จเรื่องในการงานนั้น ตลอดชีวิตจะเริ่มงานตั้งแต่ตีห้าตอนเช้าตรู่ และเลิกงานเมื่อ 22 นาฬิกาในตอนกลางคืน ไม่มีวันหยุดพักผ่อนตลอดปี นอกจากบางครั้งจะหยุดในช่วงวันตรุษจีน โดยไม่ว่าชาวจีนเหล่านี้จะเลือกงานใดส่วนใหญ่จะเจริญรุ่งเรืองทั้งสิ้น แต่ชาวจีนพวกนี้ให้ความสำคัญกับเงินมากเกินไป ไม่รู้จักการอยู่ว่างและความสัมพันธ์ของมนุษย์ พร้อมทั้งจะทำงานหนักแต่ใช้ชีวิตมาตรฐานต่ำเพื่อความประหยัด”

(สุกัญญา พฤทธิพันธ์. 2560 : สัมภาษณ์)

การที่ชาวจีนซึ่งอพยพจากแผ่นดินใหญ่และลงหลักปักฐานบริเวณปลายแหลมมลายู และบางส่วนของพม่า จังหวัดภูเก็ตซึ่งขณะนั้นเรียกว่าเมืองทงคานัน เพราะมีความอุดมสมบูรณ์ของเหมืองแร่ เมื่อชาวจีนมีฐานะมั่นคงขึ้น จึงสร้างครอบครัวใหม่กับคนท้องถิ่นเพราะส่วนใหญ่เดินทางมาอาศัยในจังหวัดภูเก็ตตามลำพังและบางส่วนเดินทาง กลับไปรับครอบครัวของตนเข้ามาอาศัยในจังหวัดภูเก็ต สิ่งสำคัญได้นำความเชื่อและพิธีกรรม ผสมกับเหตุการณ์ในช่วงเวลานั้นที่เกิดโรคระบาดขึ้นบริเวณอำเภอกะทู้ซึ่งเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ มีกลุ่มชาวจีนประกอบอาชีพอยู่มาก โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์หลายประการทั้งรูปธรรมและนามธรรม เช่น สถาปัตยกรรม วิถีชีวิต การแต่งกาย ความเชื่อ ฯลฯ ซึ่งส่งผ่านระหว่างรุ่นสู่รุ่นและแพร่กระจายไปยังจังหวัดใกล้เคียงจนมีชื่อเสียงระดับโลก คือ พิธีถือศีลกินผัก โดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ อ๋าม รายละเอียดอ๋ามที่มีชื่อเสียงและเป็นที่เคารพศรัทธารวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ดังนี้

1. อ๋ามหลายถู่ตัวโบ้เก็ง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ตั้ง เลขที่ 37/1 หมู่ 4 ถนนวิชิตสงคราม อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

อ๋ามแห่งนี้ในประวัติศาสตร์ สมัยที่ชาวจีนจำนวนมากเข้ามาใช้แรงงานเป็นกรรมกรเหมืองแร่ ในจังหวัดภูเก็ต ได้เกิดโรคระบาดขึ้น โดยคณะเจ้าจากเมืองจินที่เปิดการแสดง ณ ชุมชนกะทู้ ระลึกได้ว่าอาจมีสาเหตุจากการที่พวกตน ไม่ได้ถือศีลกินผักตามที่ปฏิบัติในประเทศจีน ดังนั้นคณะเจ้าจึงจัดพิธีถือศีลกินผักขึ้น 9 วัน 9 คืน ตามความเชื่อที่มีมาในอดีต รวมทั้งร่วมแรงร่วมใจสร้างอ๋ามแห่งนี้ด้วย หลังจากนั้นปรากฏว่าโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ จึงหายไป ชาวบ้านกะทู้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา จัดให้มีพิธีถือศีลกินผักสืบเนื่องกันมาจนแพร่หลายเพิ่มขึ้นตามลำดับ ระยะเวลาต่อมาหลวงอำมาจนาจารักษ์ (ตันตระกูลตัมทเวทย์) ซึ่งเป็นนายเหมืองที่มีฐานะมั่งคั่งและเป็นผู้นำชุมชนบ้านกะทู้ ได้ส่งคนไปนำ “เหยี่ยวเอียน” หรือไข่เถาะรูปและกระถางรูปจากมณฑลกังไส ประเทศจีน มาจากรีกไต้หวัน อ๋ามกะทู้ เพื่อให้พิธีถือศีลกินผักมีความถูกต้องสมบูรณ์ ฉะนั้นอ๋ามกะทู้จึงเป็นจุดกำเนิดของประเพณีถือศีลกินผักของจังหวัดภูเก็ต

อ๋ามกะทู้มี “กิมซิ่น” หรือรูปเทพเจ้าจิน เพื่อสักการบูชาของชาวไทยเชื้อสายจีนเป็นจำนวนมากอีกทั้งมีรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิม ซึ่งเป็นที่ศรัทธาเลื่อมใสของชาวบ้าน โดยสวมชุดสีขาว พระพักตร์ม่วงใส เจิมจุดสีแดงบริเวณพระนลาฏ พระหัตถ์ขวาทรงขวดน้ำมันต์ พระหัตถ์ซ้ายอยู่ในท่าประทานพร ทรงประทับยืนบนฐานมังกร ซึ่งเป็นประติมากรรมเทพเจ้าจินที่สวยงามองค์หนึ่ง ส่งผลให้ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวให้ความศรัทธายิ่งขึ้น (ไชยยุทธ ปิ่นประดับ. 2560 : สัมภาษณ์)

2. อ๋ามท่าเรือ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ตั้ง เลขที่ 169 หมู่ 3 ตำบลศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต

อ๋ามท่าเรือมี องค์พระโป้เส่ง ไต่เต่ (หงอ จินหยิน) เป็นพระประธาน เป็นเทพเจ้าที่มีความสามารถด้านวิชาแพทย์แผนโบราณและการรักษาโรคภัยไข้เจ็บ กระทั่งมีคุณงามความดีปรากฏจนมีบุคคลรวบรวมตำรายาพร้อมทั้งจัดทำเป็นหนังสือ สารานุกรมด้านสมุนไพรจีนและแปลเป็นภาษาต่างๆ จำนวน 52 ภาษา อีกทั้งแจกแก่ห้องสมุดทั่วโลก กระทั่งชาวต่างชาติตั้งสมญานามแก่องค์โป้เส่งไต่เต่ ว่า เทพเจ้าผู้ช่วยชีวิต ต่อมาได้อัญเชิญดวงจิตวิญญาณขององค์โป้เส่งไต่เต่มาประทับทรงผ่านร่างม้าทรง เพื่อรักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่ชาวบ้าน โดยช่วงเวลานั้นสถานที่สำหรับประทับทรงเป็นบ้านของนายอำเภอถลาง เพราะช่วงเวลานั้นไม่มีอ๋ามเพื่อการประกอบพิธีกรรมการรักษา ผู้ที่มารักษากับท่านมีทั้งคนร่ำรวยและคนจน แต่ท่านไม่ได้คิดค่ารักษา กระทั่งวันหนึ่งมีเศรษฐีมารักษาโรคและเมื่อหายดีจึงบริจาคเงินจำนวนมากแก่พระหมอหรือเทพเจ้าหมอ บางคนก็บริจาคที่ดินให้ ซึ่งคณะกรรมการและชาวบ้านจึงเห็นควรสร้างอ๋ามและเมื่อจำนวนที่ดินไม่เพียงพอจึงให้ซื้อเพิ่ม ท้ายที่สุดอ๋ามท่าเรือจึงบังเกิดขึ้นด้วยความศรัทธาของชาวบ้านและคณะกรรมการชุดนั้น ได้สร้างบนที่ดิน ซึ่งได้รับบริจาคและซื้อเพิ่มเติมโดยกรรมสิทธิ์ที่ดินและได้มอบเงินที่ได้รับบริจาคทั้งหมดแก่กระทรวงมหาดไทยจนถึงทุกวันนี้

ปี พ.ศ. 2543 คณะกรรมการอ๋ามมีมติที่จะปรับปรุงอ๋ามประกอบกับกรมทางหลวงแผ่นดิน ได้ขยายทางเดินรถ ส่งผลให้พื้นที่บริเวณอ๋ามมีขนาดเล็กลง จึงดำเนินการจัดซื้อที่ดินบริเวณด้านหลัง และด้านข้างของอ๋ามเพื่อขยาย

พื้นที่พร้อมทั้งก่อสร้างอ้ามห้างใหม่ ซึ่งนำรูปแบบประติมากรรมประเทศจีน มาประยุกต์ให้เข้ากับการประกอบพิธีกรรมและเป็นปูชนียสถานศักดิ์สิทธิ์แก่ชุมชนบ้านท่าเรือ (เคลือบ เริงการ. 2560 : สัมภาษณ์)

3. อ้ามจ้อยตุ้ยและอ้ามปุดจ้อ เทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ตั้ง เลขที่ 283 ซอยภูธร ถนนระนอง เทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

อ้ามจ้อยตุ้ยเป็นอ้ามขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งในจังหวัด ตั้งอยู่บริเวณกลางเมืองติดกับ อ้ามปุดจ้อ ในเทศกาลถือศีลกินผักนั้นอ้ามจ้อยตุ้ยเป็นศูนย์รวมของคนไทยเชื้อสายจีนและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เขามาร่วมงานในเทศกาลดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ด้านประวัติของอ้ามจ้อยตุ้ย มีความสัมพันธ์กับอ้ามบางเหนียวอย่างมากคือ หลังจากเกิดอัคคีภัยที่อ้ามเงินของคณะเจ้าในซอยรมณีย์ มี ผู้นำกลุ่มหนึ่งไปติดต่อกับเจ้าของที่ดินบริเวณหมู่ที่ 8 ตำบลตลาดเหนือ เพื่อสร้างอ้ามขึ้นใหม่ โดยสถานที่เดิมสวนพลู ด้านหน้าทิศตะวันออกนั้นเป็นคลองขนาดใหญ่สามารถรับเรือใบขนาดใหญ่ให้เข้ามาเทียบท่าได้ ภายหลังจากเจรจากับเจ้าของที่ดินเรียบร้อยแล้ว ผู้นำชาวบ้านได้อัญเชิญรูปเคารพเทพเจ้าเงินทั้งหลายที่ไม่ถูกเพลิงไหม้มาประดิษฐานไว้ ณ สถานที่แห่งใหม่และสร้างอ้ามขึ้นมา โดยการมุ่งหลังคาและกันด้วยผนังด้วยใบจาก ชาวบ้านเรียกอ้ามแห่งใหม่นี้ว่า อ้ามจ้อยตุ้ยมาจนทุกวันนี้

ปัจจุบันอ้ามจ้อยตุ้ยได้รับการพัฒนาจนเป็นศาลเจ้าที่สวยงามอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งทุกวันนี้มีผู้ที่เลื่อมใสศรัทธารวมทั้งนักท่องเที่ยวเดินทางมาเพื่อสักการะขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในอ้ามเป็นจำนวนมาก โดยปกติแล้วเมื่อกราบไหว้เทพเจ้าเงินที่อ้ามจ้อยตุ้ยประชาชนนิยมเดินผ่านประตูไปกราบไหว้พระโพธิสัตว์กวนอิมที่ศาลเจ้าปุดจ้อซึ่งมีพื้นที่อยู่ติดกัน โดยอ้ามปุดจ้อเป็นสถานที่เก่าแก่ที่มีอายุเกินกว่า 100 ปี ตั้งอยู่บนถนนระนองติดกับอ้ามจ้อยตุ้ย อ้ามปุดจ้อแห่งนี้เป็นที่ประดิษฐานองค์พระโพธิสัตว์กวนอิมหรือองค์กวนอิมปุดจ้อ ซึ่งมีความสำคัญในพระพุทธศาสนา นิกายมหายานที่ผู้คนกราบไหว้บูชามากที่สุด เดิมสถานที่แห่งนี้เป็นคลองขนาดใหญ่ เรือสำเภาสมาสามารถแล่นเข้ามาได้ โดยแต่เดิมบริเวณนั้นมีท่าเรือและอ้ามตั้งอยู่ ซึ่งชาวบ้านทั่วไปในสมัยก่อนเรียกว่า อ้ามเต็กกันหรือกวนอู โดยเมื่อมีพ่อค้านั่งเรือใบสามหลักมาจากป็นัง เพื่อเข้ามาทำการค้ายังเมืองภูเก็ตได้นำรูปแกะสลักไม้ขององค์พระโพธิสัตว์กวนอิมปุดจ้อติดมาด้วย ครั้นเมื่อพบสถานที่บริเวณนั้นคิดว่าจะมีความเหมาะสมจึงได้อัญเชิญพระโพธิสัตว์กวนอิมปุดจ้อขึ้นไปประดิษฐานในอ้ามเต็กกัน ต่อมาชาวบ้านเกิดความเลื่อมใสศรัทธาเข้ามากราบไหว้สักการบูชา จึงเปลี่ยนชื่อจากอ้ามเต็กกันเป็นอ้ามปุดจ้อถึงปัจจุบัน

อ้ามปุดจ้อมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวภูเก็ตอย่างมาก ซึ่งนิยมกราบไหว้ขอพรแก่ชีวิต เช่น วันมงคลสิ่งสำคัญคือการนำทารกอายุ 1 เดือน มาขอพรจากปุดจ้อให้ทารกเติบโตเป็นเด็กฉลาด เลี้ยงง่าย แข็งแรง ซึ่งคู่แต่งงานที่ไม่มีลูกนิยมมากราบไหว้เพื่อขอบุตรกับท่าน นอกจากนี้ในอ้ามปุดจ้อยังมีเชียมซีถามเรื่องทั่วไป เรื่องยาสมุนไพร และการรักษาโรคต่างๆ โดยด้านารักษาโรคนั้นเป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไปเป็นพิเศษ เพราะมีการเล่าระหว่างกันถึงผลของการรักษาโรคด้วยการถามจากใบเชียมซี แล้วหายจากโรคนั้นกันมากและสุดท้ายเมื่อบุคคลในครอบครัวเสียชีวิต หลังจากประกอบพิธีศพเรียบร้อยแล้ว ญาติพี่น้องนิยมมากราบไหว้ขอพรจากองค์ปุดจ้อให้เรื่องร้ายๆ จบสิ้นลง (دنุชกร ปรีชญ. 2560 : สัมภาษณ์)

4. อ้ามหลิมฮู้ไต้ซุ เทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ตั้ง ถนนพังงา เทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

อ้ามหลิมฮู้ไต้ซุมีอายุเก่าแก่มากกว่าร้อยปี ตั้งบนถนนพังงาตามประวัติอ้ามแห่งนี้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2434 โดยหลวงอำนาจนรารักษ์ (ตันคั่วด) เพื่อเป็นสถานที่ประดิษฐานเทพเจ้าเงินที่สายตระกูลตนนับถือ โดยใช้เป็นสถานที่เคารพสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้งเป็นศูนย์รวมพบปะระหว่างญาติมิตร ลักษณะสำคัญของอ้าม นอกจากสถานที่ตั้งอันเงียบสงบและอยู่บริเวณกลางเมืองแล้ว ความสวยงามด้านสถาปัตยกรรมในรูปแบบจีนโดยอาคารเป็นรูปแบบกังฉินขนาดเล็กกะทัดรัด หลังคามีปูนปั้นรูปมังกรและตุ๊กตาจีนซึ่งเป็นที่นิยมในมณฑลฮกเกี้ยนประดับตกแต่งอย่างสวยงาม นอกจากนี้ภายในศาลเจ้ายังมีภาพเขียนลายเส้นสีดำในตารางสี่เหลี่ยมเต็มบริเวณผนังด้านข้างทั้งสองด้านดำเนินเรื่องชียันกั๋ว แห่งราชวงศ์กั๋ว อันเป็นตำนานแห่งอดีตของเทพอ๋องซุนต่ายสาย เมื่อครั้งเสวยชาติเป็นมนุษย์มาก่อน

ในปี พ.ศ. 2540 อัมหมลิมฮูไ้ซู่ ได้รับพระราชทานรางวัลอนุรักษ์ดีเด่น จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยผ่านการคัดเลือกของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ และได้มีการบูรณะอัมหมครั้งใหญ่ เมื่อ พ.ศ. 2542 เพื่อฉลองอัมหมครบรอบ 109 ปี ในปี พ.ศ. 2543 (มนตรี มานะต่อ. 2560 : สัมภาษณ์)

5. อัมหมเตงก่องต่อง เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ตั้ง เลขที่ 306 ตลาดสามกอง ถนนเยาวราช ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต อัมหมแห่งนี้ เดิมเป็นที่ดินของหลวงสุนทรจีนประชา (ตันไป๋อ๋น) ต่อมาท่านได้มอบที่ดินในนามของหมื่นสามกอง (ตันบุนเส็ง) ร่วมกับ อัมหมลิมฮูไ้ซู่และทางการได้แต่งตั้งท่านเป็นผู้จัดการดูแลอัมหม ใน พ.ศ. 2462 ในอดีตอัมหมพื้นสร้างจากปูนกันฝาผนัง ด้วยสังกะสี มุงหลังคาจากเสาไม้ ระยะเวลาต่อมาได้เปลี่ยนเป็นหลังคาสังกะสีและเสาปูน ในช่วงปี พ.ศ. 2500 กว่าได้เปลี่ยนเป็นหลังคากระเบื้องลอน ในปี พ.ศ. 2537 ได้ปรับรื้ออัมหมเพื่อสร้างใหม่ เพื่อทดแทนหลังเก่าดังปรากฏในปัจจุบัน และในปี พ.ศ. 2537 คณะกรรมการศาลเจ้าได้ริเริ่มให้มีประเพณีการถือศีลกินผักเป็นปีแรกจนถึงปัจจุบัน (มนตรี มานะต่อ. 2560 : สัมภาษณ์)

6. อัมหมซิมส้านเทียนเฮวกั้ง เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ตั้ง ถนนกระบี่ ตำบลตลาดใหญ่ เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต อัมหมแม่ย่านางแห่งนี้ มี “องค์เทียนส่งเซ้งโบ้” เป็นเทพแห่งการเดินเรือประดิษฐานอยู่ ชาวเรือทั้งหลายมักจะมาสักการะพร้อมทั้งจุดประทัดเพื่อขอพรให้ปลอดภัยจากการเดินเรือในท้องทะเล (หยอง แซ่เอี้ยว. 2560 : สัมภาษณ์)

7. อัมหมเจ้าแม่กวนอิมพระโพธิสัตว์เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ตั้ง เลขที่ 1 ถนนตลิ่งชัน ตำบลตลาดใหญ่ เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

อัมหมเจ้าแม่กวนอิมพระโพธิสัตว์สร้างลักษณะแบบจีนฮกเกี้ยน ตั้งอยู่บริเวณหอนาฬิกาวงเวียนสุรินทร์ มีประวัติว่าในอดีตจังหวัดภูเก็ตมีแรติบุกมาก ระยะเวลาต่อมาเมียนหม่องและแรงงานชาวจีนซึ่งอพยพเข้ามาประกอบอาชีพ โดยชาวจีนกลุ่มนี้ได้นำวัฒนธรรมของตนเข้ามาด้วย ที่สำคัญด้านความเชื่อและความศรัทธาส่งผลให้มีการแกะสลักและอัญเชิญเทพเจ้าต่างๆ ของจีนอย่างแพร่หลาย รวมถึงคณะเจ้าแม่จิวตี้ที่เข้ามาพร้อมกับประเพณีการถือศีลกินผักซึ่งสืบทอดจนถึงปัจจุบัน ด้านเทพเจ้าจีนนามว่าพระแม่จิวตี้จ้อซือ โดยชาวเหมืองในจังหวัดภูเก็ตได้อัญเชิญรูปแกะสลักท่านจ้อซือกั้งซึ่งแกะจากไม้จันทร์หอมทั้งองค์ มาประดิษฐานในอัมหมขนาดเล็กตั้งบริเวณด้านหลังโรงแรมถาวร ต่อมาได้เกิดอัคคีภัยเนื่องจากมีผู้เลื่อมใสศรัทธานำรูปเทียนมาสักการะอย่างหนาแน่น แต่ด้วยความศักดิ์สิทธิ์ขององค์จ้อซือกั้ง ก็มิขึ้นของท่านไม่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงส่งผลให้ผู้คนเกิดความเลื่อมใสศรัทธายิ่งขึ้น จึงอัญเชิญมิขึ้นท่านจ้อซือกั้งไปประดิษฐานไว้ที่อัมหมเจ้าแม่กวนอิมเป็นการชั่วคราว ซึ่งได้เกิดปาฏิหาริย์ขึ้นอีกครั้ง เนื่องจากมีคนพบเห็นดวงวิญญาณท่านนั่งสมาธิบนยอดเขานางพันธุรัตน์ แต่เมื่อขึ้นไปดูกลับไม่พบ ภายหลังปี พ.ศ. 2469 ประชาชนที่เลื่อมใสศรัทธาได้ร่วมแรงร่วมใจสร้างอัมหมขึ้นใหม่ ชื่ออัมหมฮกหวนกั้ง พร้อมทั้งอัญเชิญดวงวิญญาณและรูปแกะสลักท่านมาประดิษฐานไว้ เมื่อสร้างอัมหมสำเร็จ จึงอัญเชิญมิขึ้นขององค์จ้อซือกั้งมาประดิษฐานไว้ที่อัมหมฮกหวนกั้งและตั้งเป็นประธานอัมหม โดยคนส่วนใหญ่นิยมกราบไหว้ ขอพรเรื่องการทำงานค้าขายและเมื่อพรที่ขอสำเร็จนิยมสักการะด้วยไข่มุก อัมหมฮกหวนกั้งสร้างมาประมาณ 84 ปี และภายในอัมหมมีรูปเล่าเรื่อง 24 ลูกกตัญญู และมิขึ้นเทพเจ้าจีนองค์อื่นๆ ด้วย (มนตรี มานะต่อ. 2560 : สัมภาษณ์)

8. อัมหมต้าวบู๊เก็ง เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ตั้ง ถนนภูเก็ต เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

อัมหมต้าวบู๊เก็งหรืออัมหมบางเหนียว เป็นอัมหมที่มีประชาชนให้ความศรัทธาและเคารพบูชาอย่างมากแห่งหนึ่งในจังหวัดภูเก็ต อัมหมบางเหนียวเป็นอัมหมเก่าแก่ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2447 ตามประวัติการก่อสร้างกล่าวว่า มีคณะเจ้าแม่จิวตี้จากประเทศจีนเดินทางมาเปิดการแสดงที่ตรอกมาเก๊าหรือซอยรมณีย์และได้นำพระต้าวฮวงโสโยหรือเหล่าเอี้ยมา เพื่อการเคารพบูชาและบำเพ็ญกุศลถือศีลกินผักเป็นประจำ โดยมีการสร้างอัมหมในบริเวณเดียวกัน ต่อมาเกิดอัคคีภัยโดยไม่ทราบสาเหตุ ผู้นำชาวบ้านบริเวณนั้นจึงได้พร้อมใจกันนำพระต้าวฮวงโสโยไปประดิษฐาน ณ บ้านเลขที่ 384 - 386 บนถนนภูเก็ต ซึ่งตรงข้ามกับอัมหมในปัจจุบันและอีกประมาณ 4 - 5 ปีต่อมา เกิดอัคคีภัยขึ้นอีกโดยไม่ทราบสาเหตุ ชาวบ้านจึงได้นำพระต้าวฮวงโสโยไปประดิษฐานบริเวณฝั่งตรงข้ามซึ่งติดกับสถานที่ปัจจุบัน จากนั้นผู้นำของอัมหมได้

ร่วมกันเรียกรับเงินจากภาคเอกชนเพื่อจัดซื้อที่ดินบริเวณด้านข้าง เพื่อขยายพื้นที่ของอามและได้พัฒนาอาม ดังปรากฏ ทุกวันนี้ ในปี.ศ. 2547 อามบางเหนียว มีอายุครบ 100 ปี ได้มีการจัดเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ ปัจจุบันอามบางเหนียวเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยเชื้อสายจีนในภูเก็ตที่มีความศรัทธาและเชื่อมั่นในคุณงามความดีของบรรพบุรุษที่ได้สร้างไว้ และช่วงเวลาของประเพณีถือศีลกินผักอามบางเหนียวได้จัดพิธีกรรมถือศีลกินผักอย่างยิ่งใหญ่ โดยมีชาวไทยเชื้อสายจีนในประเทศและนักท่องเที่ยวต่างประเทศได้ร่วมพิธีกรรมเป็นจำนวนมาก (มนตรี มานะต่อ. 2560 : สัมภาษณ์)

9. อามกิ้วเทียนแก้ง เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

สถานที่ตั้งปลายแหลมสะพานหิน เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต

อามแห่งนี้ตั้งอยู่บริเวณปลายแหลมสะพานหิน จากประวัติซึ่งจารึกไว้ในแผ่นหินด้านหน้าอามระบุว่า พระนางกิ้วเทียนเฮียนลื้อ ซึ่งเป็นเทพเจ้าชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายศาสนาเต๋าในสมัยพระเจ้าเหลียง ได้กล่าวผ่านร่างทรงของท่านว่า ต้องการที่จะสร้างอามประจำองค์ท่านขึ้นมา เพื่อที่ท่านจะได้ช่วยปกป้องรักษาคุ้มครองชาวภูเก็ตไม่ให้พบกับภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ โดยท่านเลือกบริเวณปลายแหลมสะพานหิน เป็นพื้นที่สำหรับสร้างอามและมีดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่ปี.ศ. 2539 จนแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2540 ความสำคัญของอามแห่งนี้ นอกจากจะเป็นสถานที่ซึ่งมีรูปประทับของเทพเจ้ากิ้วเทียนเฮียนลื้อ ตั้งเป็นประธานของอามแล้ว ยังมีรูปบูชาองค์เทพเจ้าจีนตามความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนจำนวนมาก โดยเฉพาะเทพเจ้าเพศหญิงและนอกจากนี้บริเวณที่สร้างอาม เมื่อนักท่องเที่ยวขึ้นไปยืนอยู่บริเวณทางประตูอาม แล้วหันหน้ามองออกไปด้านหน้าสะพานหินจะพบภูมิทัศน์เป็นท้องทะเลที่กว้างใหญ่ และสวยงาม ขณะเดียวกันหากมองจากปลายแหลมสะพานหินจะพบสถาปัตยกรรมจีนซึ่งทรงคุณค่าอีกแห่งหนึ่งบนเกาะภูเก็ต โดยวันสุดท้ายของประเพณีถือศีลกินผักของทุกปี อามกิ้วเทียนแก้งจะนำขบวนแห่เทพเจ้าจีนมาทำพิธีส่งพระบริเวณปลายแหลมสะพานหิน โดยมีประชาชนซึ่งมีจิตศรัทธาและนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้าร่วมในพิธีกรรมนี้ (มนตรี มานะต่อ. 2560 : สัมภาษณ์)

ผลจากการสัมภาษณ์ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ประวัติความเป็นมาของอามจังหวัดภูเก็ต เป็นการนำความเชื่อที่ติดตัวของกลุ่มผู้อพยพชาวจีน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้อพยพมาจากภาคตะวันออกและภาคใต้ของประเทศจีน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีนฮกเกี้ยนอพยพเดินทางเรือสำเภาเพื่อหลีกเลี่ยง 1) ภัยการเมือง 2) ภัยสงคราม และ 3) ความอดอยากยากแค้น โดยเดินทางในลักษณะเรือฝิ่น หมอนใบเพื่ออพยพไปยังดินแดนใหม่เพื่อการแสวงหาโชค หาโอกาส และชีวิตที่ดีกว่า อีกทั้งการแก้ปัญหาความยากจนของครอบครัว เนื่องจากชาวจีนส่วนใหญ่ไม่ได้นำครอบครัวมาด้วย เมื่อนำที่การทำงานมีความมั่นคงมากขึ้นจึงสมรสกับหญิงท้องถิ่นหรือกลับไปปรับครอบครัวตนมาอยู่ในจังหวัดภูเก็ต พร้อมทั้งนำความเชื่อผนวกกับการเกิดโรคระบาดบริเวณเมืองทุ่งคาโดยการเริ่มต้นจากคณะจีวที่เปิดการแสดง และการสนับสนุนจากหลวงอำนาจนราธิราช ซึ่งเป็นนายเหมืองที่มีฐานะมั่งคั่งและชาวมุขชนบ้านกะทู้ ได้ส่งคนไปนำ “เหยี่ยวเอียน” หรือขี้เถ้ารูปและกระถางรูปจากมณฑลกังไส ประเทศจีน มาจารึกไว้ ณ อามกะทู้ เพื่อให้พิธีถือศีลกินผักมีความถูกต้องสมบูรณ์ ฉะนั้นอามและพิธีกรรมการถือศีลกินผัก ณ อามกะทู้ จึงเป็นจุดกำเนิดของประเพณีถือศีลกินผักของจังหวัดภูเก็ต

ผลจากการศึกษาประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ตจำนวน 9 แห่ง พบว่า มีรูปแบบด้านความเชื่อ ด้านศาสนา ด้านพิธีกรรม ด้านวิถีชีวิต ด้านภูมิปัญญาและด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งมีสาระสำคัญแต่ละด้านดังนี้

1) ด้านความเชื่อ เนื่องจากเป็นการผสมผสานด้านวัฒนธรรมระหว่างชาวจีนและชาวภูเก็ต ซึ่งมีความเชื่อเป็นพื้นฐานในพิธีกรรมต่างๆ ส่งผลให้เกิดรายละเอียดของวัฒนธรรมหลายด้านของกลุ่มชนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านความกตัญญูตเวทีแก่บรรพชนที่ล่วงลับและบุคคลที่มีความอาวุโสมากกว่าโดยการแสดงออกในพิธีกรรม เช่น พิธีถือศีลกินผัก พิธีไหว้พระจันทร์ พิธีพ้อต่อ พิธีการเกิด พิธีการแต่งงาน พิธีการเสียชีวิต และที่สำคัญคือความเชื่อในเรื่องของธรรมชาติและความเชื่อในดวงวิญญาณและความตาย เหล่านี้เป็นสิ่งที่หลายประเทศทั่วโลกนำไปปรับใช้เป็นแบบอย่างโดยเฉพาะด้านความกตัญญูและการตอบแทนแก่ผู้มีพระคุณ

2) ด้านศาสนา ชาวจีนนับถือลัทธิขงจื้อและลัทธิเต๋าประกอบกับกลุ่มชนท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ตมีความหลากหลายด้านการนับถือศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาสิกข์ แต่การวิจัยฉบับนี้เป็นการกล่าวถึงกลุ่มชนท้องถิ่นเชื้อสายจีนตั้งรายละเอียดข้างต้น ฉะนั้นผู้วิจัยจึงกล่าวเฉพาะศาสนาและความเชื่อของกลุ่มชนท้องถิ่นเชื้อสายจีน คือ กลุ่มชนท้องถิ่นเชื้อสายจีนมีความเชื่อเรื่องบาปบุญคุณโทษ เรื่องของเวรกรรม โดยการนับถือพระพุทธศาสนาและลัทธิต่างๆ อีกทั้งรู้จักการให้เกียรติแก่ศาสนาอื่น ส่งผลให้กลุ่มชนท้องถิ่นเชื้อสายจีนสามารถอาศัยร่วมกับกลุ่มชนพื้นเมืองได้อย่างสงบสันติ เหล่านี้กลุ่มชนอื่นสามารถนำไปปรับใช้เพื่อความสงบในท้องถิ่นได้

3) ด้านพิธีกรรม เป็นการผสมผสานรากเหง้าวัฒนธรรมจีนและวัฒนธรรมภูเก็ตอย่างเหมาะสม โดยถือว่าการทำตามประเพณีที่บรรพบุรุษมอบให้เป็นสิ่งที่ดีงาม เป็นมงคลแก่ผู้ปฏิบัติ ครอบครัวและสังคม ซึ่งพิธีกรรมที่มีชื่อเสียงระดับโลกคือ พิธีกรรมการถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ต ซึ่งพิธีกรรมดังกล่าวมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ส่งผลให้กลุ่มชนท้องถิ่นเชื้อสายจีนได้สืบสานและอนุรักษ์พิธีกรรมดังกล่าวจนปัจจุบันอยู่ในปฏิทินการท่องเที่ยวโลก ซึ่งพิธีกรรมนี้ส่งผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับมหภาคและจุลภาค

4) ด้านวิถีชีวิต กลุ่มชนท้องถิ่นเชื้อสายจีนได้รับการปลูกฝังจรรยาบรรณมาจากบรรพบุรุษ โดยให้ความเคารพระหว่างกัน แม้ว่าบรรพบุรุษจะมาจากต่างถิ่นฐานกันแต่ถ้ามาจากเมืองจีนเราคือพี่น้องกัน โดยบรรพบุรุษได้ปลูกฝังเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและเป็นตัวอย่างแก่อนุชนรุ่นหลัง ส่งผลให้กลุ่มชนท้องถิ่นเชื้อสายจีนมีความสามัคคี มีความกตัญญูต่เวทิตี เลี้ยงชีพชอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และสิ่งที่สำคัญที่สุดในด้านวิถีชีวิตคือ ด้านความขยันหมั่นเพียรและอดออม

5) ด้านภูมิปัญญา บรรพบุรุษได้มอบมรดกให้แก่อนุชนรุ่นหลังมีหลายประการ ที่สำคัญคือ ด้านสถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส เครื่องแต่งกายชุดพื้นเมือง ยาสมุนไพรรักษาโรค และที่สำคัญพิธีถือศีลกินผัก โดยการนำภูมิปัญญาของชาวจีนผสมกับชาวพื้นเมืองภูเก็ตอย่างลงตัวจนเป็นเอกลักษณ์สำคัญของท้องถิ่น เช่น เกี่ยวพระจีน อ้าม ม้าทรงลำดับขั้นตอนพิธีกรรมในการปฏิบัติในพิธีถือศีลกินผัก เป็นต้น เหล่านี้เป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดระหว่างรุ่นต่อรุ่น ส่งผลให้ปัจจุบันจังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก

6) ด้านการประกอบอาชีพ สภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดภูเก็ตเป็นเกาะลักษณะคล้ายมังกร ประกอบกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวสถานบันเทิง โดยเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่กลุ่มชนท้องถิ่นเชื้อสายจีนมีความภาคภูมิใจและร่วมกันอนุรักษ์จนเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลกนั้น ส่งผลให้เกิดอาชีพต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจภาคบริการบริเวณย่านเมืองเก่าภูเก็ต ซึ่งจังหวัดภูเก็ตมีพื้นที่ขนาดเล็กแต่สามารถสร้างรายได้เป็นลำดับแรกของประเทศ และที่สำคัญจังหวัดภูเก็ตได้รับคัดเลือกเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านอาหารขององค์การยูเนสโก ประจำปี 2559

7) ด้านเอกลักษณ์สำคัญ กลุ่มชนท้องถิ่นเชื้อสายจีนมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ประกอบด้วย สถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีส อาหารท้องถิ่น เครื่องแต่งกาย ภาษาท้องถิ่น และที่สำคัญคือ พิธีถือศีลกินผักโดย 1 ปี จะประกอบพิธีกรรมนี้เพียง 1 ครั้ง เนื่องจากมีขั้นตอนการปฏิบัติซับซ้อนและผู้ประกอบพิธีอย่างถูกต้องตามหลักมีความซื่อสัตย์และเหลือจำนวนน้อย อีกทั้งเป็นพิธีมงคลส่งผลให้พิธีถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ตเป็นเอกลักษณ์สำคัญประจำท้องถิ่นและพิธีกรรมดังกล่าวถูกกำหนดให้อยู่ในปฏิทินการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

โดยสรุปประวัติความเป็นมาของเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ตจำนวน 9 แห่ง ของจังหวัดภูเก็ตคือ การอพยพทางเรือสำเภาของชาวจีนเนื่องจากสาเหตุสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ภัยการเมือง 2) ภัยสงคราม และ 3) ความอดอยากยากแค้น โดยชาวจีนได้เข้ามาอาศัยบริเวณแหลมมลายู พบมากในเมืองท่าโดยเฉพาะจังหวัดภูเก็ต และชาวจีนเหล่านี้ได้นำความเชื่อผนวกกับการเกิดโรคระบาดบริเวณเมืองทุ่งคา โดยการเริ่มต้นจากคณะจี๊และได้รับความนิยมนอกจากนี้ยังแพร่กระจายไปยังพื้นที่ใกล้เคียงและได้รับการสืบทอดจนมีชื่อเสียงระดับโลก ซึ่งมีองค์ประกอบในพิธีกรรมหลายขั้นตอน มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตน ด้วยสาเหตุนี้จึงไปสู่การศึกษารูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ลักษณะ รูปทรง สีสน ของเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต จำนวน 9 แห่ง ประกอบด้วย
2.1 อ้ามห่ายถู่ตัววโป้เก็ง อ้าเอกะทุ่ จังหวัดภูเก็ต

ภาพประกอบ 2 ตัวเลียนอ้ามห่ายถู่ตัววโป้เก็ง
ที่มา : ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ (2560)

พบว่า ลักษณะโครงสร้าง ลวดลายและสีสนของ ประกอบด้วย

1) ด้านโครงสร้าง เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมเกี่ยวพระจีนสร้างด้วยไม้เนื้อหอม โดยเนื้อไม้ไม่แข็งมากสามารถสลักลวดลายได้ เช่น ไม้จันทน์หอม ไม้จวง ไม้ฉำฉา ไม้กฤษณา ไม้เทพทาโร ไม้กานพลู ลักษณะหน้าจั่วหลังคาทรงสูงมีคานสำหรับหามจำนวน 2 ด้าน บริเวณด้านซ้ายและขวา ขนาดความยาวด้านละประมาณ 20 – 30 เมตร เHINGหลังคามีการฉลุลวดลายมงคลทั้ง 4 ด้าน พร้อมทั้งฉลุลวดลายรอบตัวเกี่ยวพระจีน

2) ด้านลวดลาย เช่น ลายมังกร กิเลน หงส์ เต่า และสัญลักษณ์มงคล 8 ประการ (ปาจีเสียง) ประกอบด้วย รมวิเศษ ปลาทอง ดอกบัว แจกัณวิเศษ ธงชัย ธรรมจักร หอยสังข์ เจื่อนไม้รู้จบ

3) ด้านสีสนและความรู้สึก การตกแต่งด้วยสี ใช้สีแดง หมายถึง ความแข็งแรง ต้นแบบ เจ้าบ้าน ปัญญา อำนาจ เหตุผล ความสนุกสนาน สีเหลือง หมายถึง สัตุชาติญาณ การติดต่อสัมพันธ์ ความสุขสบาย แรงบันดาลใจ ความหลงใหล สีเขียว หมายถึง ความสุขสบาย ธรรมชาติ มีชีวิต ความสงบ เบบาง สันติภาพ (ลักษณะนัยน์ทรงเสียงไชย. 2552 : 23 -24)

2. 2. อ้ามท่าเรือ อ้าเอกกลาง จังหวัดภูเก็ต

ภาพประกอบ 3 : ลักษณะของเกี่ยวพระจีนแบบไม้
ที่มา : ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ (2560)

พบว่า ลักษณะโครงสร้าง ลวดลายและสีสันทอง ประกอบด้วย

1) ด้านโครงสร้าง เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมเกี่ยวพระจีนสร้างด้วยไม้เนื้อหอม โดยเนื้อไม้ไม่แข็งมากสามารถสลักลวดลายได้ เช่น ไม้จันทน์หอม ไม้จวง ไม้ฉำฉา ไม้กฤษณา ไม้เทพทาโร ไม้กานพลู ลักษณะจากด้านซ้ายประดิษฐ์จากสแตนเลส ตรงกลางและด้านขวาประดิษฐ์จากไม้ ซึ่งเกี่ยวพระจีนทั้ง 3 แบบ มีคานสำหรับหามจำนวน 2 ด้าน บริเวณด้านซ้ายและขวา ขนาดความยาวด้านละประมาณ 20 – 30 เมตร พร้อมทั้งฉลุลวดลายรอบตัวเกี่ยวพระจีน

2) ด้านลวดลาย เช่น ลายมังกร กิเลน หงส์ เต่า และสัญลักษณ์มงคล 8 ประการ (ปาจีเสียง) ประกอบด้วย ร่มวิเศษ ปลาทอง ดอกบัว แจกัณวิเศษ ธงชัย ธรรมจักร หอยสังข์ เจื่อนไม้รู้จบ และอักษรจีนมงคล

3) ด้านสีสันทองและความรู้สึก การตกแต่งด้วยสี ใช้สีแดง หมายถึง ความแข็งแรง ต้นแบบ เจ้าบ้าน ปัญญา อำนาจ เหตุผล ความสนุกสนาน สีขาว หมายถึง ความเรียบง่าย ความดี ความสมบูรณ์แบบ ความไร้เดียงสา ความบริสุทธิ์ สีน้ำตาล หมายถึง พื้นดิน โลก ความสงบเยือกเย็น การมีพลังอำนาจ (ลักษณะนัยน์ทรงเสียดงไชย. 2552 : 23 -24)

2.3 อ้ามจ้อยตุ้ยและอ้ามปุดจ้อ เทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

ภาพประกอบ 4 : ขบวนแห่เกี่ยวพระจีนอ้ามจ้อยตุ้ยเต่าโบ้แก๊ง
ที่มา : ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ (2560)

พบว่า ลักษณะโครงสร้าง ลวดลายและสีสันทอง ประกอบด้วย

1) ด้านโครงสร้าง เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมเกี่ยวพระจีนสร้างด้วยไม้เนื้อหอม โดยเนื้อไม้ไม่แข็งมากสามารถสลักลวดลายได้ เช่น ไม้จันทน์หอม ไม้จวง ไม้ฉำฉา ไม้กฤษณา ไม้เทพทาโร ไม้กานพลู ลักษณะคล้ายเสลี่ยงมีคานสำหรับหามจำนวน 2 ด้าน บริเวณด้านซ้ายและขวา ขนาดความยาวด้านละประมาณ 20 – 30 เมตร

2) ด้านลวดลาย ไม่ประดับลวดลายแสดงถึงความเรียบง่ายและสมรรถะ อัญเชิญกิมซิ่นพระจีน มาประทับบนเกี่ยวพระจีนและมีธง 5 สีประดับด้านหลังเพื่อแสดงถึงการมีบารมีและอำนาจ

3) ด้านสีสันทองและความรู้สึก การตกแต่งด้วยสี ใช้สีแดง หมายถึง ความแข็งแรง ต้นแบบ เจ้าบ้าน ปัญญา อำนาจ เหตุผล ความสนุกสนาน (ลักษณะนัยน์ ทรงเสียดงไชย. 2552 : 23 -24)

2.4 อ้ามหลิมฮู้ไต้ซุ เทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

ภาพประกอบ 5 : ตัวเลียน อ้ามหลิมฮู่ไท่ซู่
ที่มา : ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ (2560)

พบว่า ลักษณะโครงสร้าง ลวดลายและสีสันทอง ประกอบด้วย

1) ด้านโครงสร้าง เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมเกี่ยวพระจีนสร้างด้วยไม้เนื้อหอม โดยเนื้อไม้ไม่แข็งมากสามารถสลักลวดลายได้ เช่น ไม้จันทน์หอม ไม้จวง ไม้ฉำฉา ไม้กฤษณา ไม้เทพทาโร ไม้กานพลู ลักษณะ “ตัวเลียน” หน้าจั่วหลังคาทรงสูงมีคานสำหรับหามจำนวน 2 ด้าน บริเวณด้านซ้ายและขวา ขนาดความยาวด้านละประมาณ 20 – 30 เมตร เซึ่งหลังคามีการฉลุลวดลายมงคลทั้ง 4 ด้าน พร้อมทั้งฉลุลวดลายรอบตัวเกี่ยวพระจีน

2) ด้านลวดลาย เช่น ลายมังกร กิเลน หงส์ เต่า และสัญลักษณ์มงคล 8 ประการ (ปาจีเสียง) ประกอบด้วย รมวิเศษ ปลาทอง ดอกบัว แจกกันวิเศษ ธงชัย ธรรมจักร หอยสังข์ เจ็อนไม้รู้จบ บริเวณฐานเป็นลวดลายวิถีชีวิตและเรื่องเล่ามงคลในตำนาน

3) ด้านสีสันทองและความรู้สึก การตกแต่งด้วยสี ไข่สีแดง หมายถึง ความแข็งแรง ต้นแบบ เจ้าบ้าน ปัญญา อำนาจ เหตุผล ความสนุกสนาน สีเหลืองทอง หมายถึง สัญชาตญาณ การติดต่อสัมพันธ์ ความสุขสบาย แร้งบันดาลใจ ความหลงใหล (ลักษณะนัยน์ ทรงเสียงไชย. 2552 : 23 -24)

2.5 อ้ามเตงก่องต่อง เทศบาลเมือง อ้าเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

ภาพประกอบ 6 : เกี้ยวพระจีน “ไท่เปี้ย”
ที่มา : ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ (2560)

พบว่า ลักษณะโครงสร้าง ลวดลายและสีสันทอง ประกอบด้วย

1) ด้านโครงสร้าง เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมเกี่ยวพระจีนสร้างด้วยไม้เนื้อหอม โดยเนื้อไม้ไม่แข็งมากสามารถสลักลวดลายได้ เช่น ไม้จันทน์หอม ไม้จวง ไม้ฉำฉา ไม้กฤษณา ไม้เทพทาโร ไม้กานพลู ลักษณะคล้ายเสลี่ยงมีคานหามจำนวน 2 ด้าน บริเวณด้านซ้ายและขวา ขนาดความยาวด้านละประมาณ 20 – 30 เมตร

2) ด้านลวดลาย บริเวณยอดของพนักพิงสลักลายมังกรสีทองขดตัวลักษณะเงื่อนไม้รู้จักกำลังคาบแก้วบนกลุ่มก้อนเมฆ บริเวณพนักพิงสลักลวดลายอักษรจีนมงคลประดับด้วยลวดลายมังกรสีทองจำนวน 2 ตัว บริเวณแท่นวางแขนเป็นมังกรสีทองด้านละ 1 ตัว

3) ด้านสีสันทันและความรู้สึก การตกแต่งด้วยสี ใช้สีแดง หมายถึง ความแข็งแรง ต้นแบบ เจ้าบ้าน ปัญญา อำนาจ เหตุผล ความสนุกสนาน สีทอง หมายถึง ความมั่งคั่งร่ำรวย สัญลักษณ์ ความสุขสบาย แร้ง บันดาลใจ ความหลงใหล สีขาว หมายถึง ความเรียบง่าย ความดี ความสมบูรณ์แบบ ความไร้เดียงสา ความบริสุทธิ์ สีเขียว หมายถึง ความสุขสบาย ธรรมชาติ มีชีวิต ความสงบ เบาบาง สันติภาพ สีฟ้า หมายถึง การกล่อมเกลาคิดใจให้เบิกบาน บรรเทาความเจ็บปวด เป็นความหมายแทนสวรรค์ ท้องฟ้าและน้ำ (ลักษณะนัยน์ทรงเสียงไชย. 2552 : 23 -24)

2.6 อ้ามซัมसानเทียนเฮวกิ่ง เทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

ภาพประกอบ 7 : ศาลเจ้าซัมसानเทียนเฮวกิ่ง
ที่มา : ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ (2560)

พบว่า ลักษณะโครงสร้าง ลวดลายและสีสันทันของ ประกอบด้วย

- 1) ด้านโครงสร้าง –ไม่มีเกี่ยวพระจีน เป็นอ้ามสำหรับสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เท่านั้น-
- 2) ด้านลวดลาย
- 3) ด้านสีสันทันและความรู้สึก

2.7 อ้ามเจ้าแม่กวนอิมพระโพธิสัตว์เทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

**ภาพประกอบ 8 : โต้ตั้งกิมสินพระจีนเพื่อบูชาเทพพระเจ้า
ที่มา : ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ (2560)**

พบว่า ลักษณะโครงสร้าง ลวดลายและสีสันทอง ประกอบด้วย

- 1) ด้านโครงสร้าง –ไม่มีเกี่ยวพระจีน เป็นอ้อมสำหรับสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เท่านั้น-
- 2) ด้านลวดลาย
- 3) ด้านสีสันทองและความรู้สึก

2.8 อ้อมตัวบู๊เก็ง เทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

**ภาพประกอบ 9 : เกี่ยวพระจีน อ้อมบางเหนียวตัวบู๊เก็ง
ที่มา : ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ (2560)**

พบว่า ลักษณะโครงสร้าง ลวดลายและสีสันทอง ประกอบด้วย

- 1) ด้านโครงสร้าง เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมเกี่ยวพระจีนสร้างด้วยไม้เนื้อหอม โดยเนื้อไม้ไม่แข็งมากสามารถสลักลวดลายได้ เช่น ไม้จันทน์หอม ไม้จวง ไม้ฉำฉา ไม้กฤษณา ไม้เทพทาโร ไม้กานพลู ลักษณะคล้ายเสลี่ยงมีคานสำหรับหามจำนวน 2 ด้าน บริเวณด้านซ้ายและขวา ขนาดความยาวด้านละประมาณ 20 – 30 เมตร
- 2) ด้านลวดลาย บริเวณยอดของพนักพิงสลักลายมังกรสีทองจำนวน 2 ตัว กำลังพุ่งเข้าคาบลูกแก้วสวรรค์ บริเวณพนักพิงสลักลวดลายอักษรจีนมงคลประดับด้วยลวดลายพุกกษา บริเวณที่วางแขน เป็นมังกรสีทองด้านละ 1 ตัว พร้อมลวดลายดอกโบตั๋น
- 3) ด้านสีสันทองและความรู้สึก การตกแต่งด้วยสี ใช้สีแดง หมายถึง ความแข็งแรง ต้นแบบ เจ้าบ้านปัญญา อำนาจ เหตุผล ความสนุกสนาน สีทอง หมายถึง ความมั่งคั่งร่ำรวย สัญชาตญาณ ความสุขสบาย แรงแบบันดาลใจ ความหลงใหล สีขาว หมายถึง ความเจ็บสงบ ความดี ความสมบูรณ์แบบ ความไร้เดียงสา ความบริสุทธิ์ สีเขียว หมายถึง ความสุขสบาย ธรรมชาติ มีชีวิต ความสงบ เบาบาง สันติภาพ สีฟ้า หมายถึง การกล่อมเกล่าจิตใจให้เบิกบาน บรรเทาความเจ็บปวด เป็นความหมายแทนสวรรค์ ท้องฟ้าและน้ำ สีน้ำตาล หมายถึง พื้นดิน โลก ความสงบเงียบ ใจเย็น มีกำลังอำนาจ (ลักษณะนัยน์ ทรงเสียงไชย. 2552 : 23 -24)

2.9 อ้อมกิวเทียนแกง เทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

ภาพประกอบ 10 : เกี้ยวพระจีนอ้ามกัวเทียนแก๊ง
ที่มา : ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ (2560)

พบว่า ลักษณะโครงสร้าง ลวดลายและสีสันทอง ประกอบด้วย

- 1) ด้านโครงสร้าง –ไม่มีเกี้ยวพระจีน เป็นอ้ามสำหรับสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์เท่านั้น-
- 2) ด้านลวดลาย
- 3) ด้านสีสันทองและความรู้สึก

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล/ Conclusion and Discussion

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาารูปแบบเกี้ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น ได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของเกี้ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต

ผลการศึกษาประวัติความเป็นมาของเกี้ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ตพบว่า โดยภาพรวมพิธีกรรม การถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ต มีจุดเริ่มต้นจากอำเภอกะทู้จังหวัดภูเก็ต สาเหตุเกิดจากโรคระบาดบริเวณเมืองทุ่งคา โดยการปฏิบัติเริ่มต้นจากคณะเจ้าวรวงศ์หนึ่งได้ปฏิบัติพิธีกรรมดังกล่าวจนได้รับความศรัทธาและความนิยม อีกทั้งแพร่กระจายไปยังพื้นที่ใกล้เคียงพร้อมๆ กับการสืบทอดจนมีชื่อเสียงระดับโลกและชาวจีนเหล่านี้ได้นำความเชื่อดังกล่าวซึ่งมีองค์ประกอบในพิธีกรรมหลายขั้นตอน เช่น ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ ฤกษ์ยาม เกี้ยวพระจีน กิมซิ่น ฯลฯ ซึ่งมีอัตลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตน

2. เพื่อการศึกษาลักษณะ รูปทรง สีสันทองของเกี้ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต

1) ด้านโครงสร้าง ประกอบด้วยสถาปัตยกรรมจำนวน 2 ลักษณะ คือ 1) ตัวพระจีนเต็มองค์ หลังคาหน้าจั่วทรงสูงมีคานหามจำนวน 2 ด้าน ความยาวด้านละประมาณ 20 – 30 เซนติเมตร บริเวณเชิงหลังคาฉลุลวดลายมงคลและรอบตัวพระจีน 2) เสาสี่เหลี่ยมพระมหากษัตริย์มีคานหามจำนวน 2 ด้าน ความยาวด้านละประมาณ 20 – 30 เซนติเมตร ทั้งสองประเภทสร้างด้วยไม้เนื้อหอมสามารถแกะสลักได้ เช่น ไม้จันทน์หอม ไม้จวง ไม้ฉำฉา ไม้กฤษณา ไม้เทพทาร์ ไม้กานพลู และ 3) อลูมิเนียมคล้ายพระมหากษัตริย์มีคานหามจำนวน 2 ด้าน ความยาวด้านละประมาณ 20 – 30 เซนติเมตร

2) ด้านลวดลาย ประกอบด้วย

1. ลวดลายสัญลักษณ์มงคล 8 ประการ (ปาจีเสียง)

2.1) ลวดลายรั้วพิเศษ หมายถึง พระเศียร (ศีรษะ) อำนาจแห่งพุทธองค์ที่ปกป้องความร้อนจากสุริยะ เปรียบแสงธรรมที่ป้องกันจิตวิญญาณของมนุษย์ให้พ้นจากอันตรายทั้งปวง

2.2) ลวดลายปลาทอง หมายถึง พระเนตร (ดวงตา) ดวงตาทั้งคู่ที่เปิดกว้างแม้อยู่ในน้ำ เปรียบปลาซึ่งลึบตาในสายน้ำเชี่ยวและความรู้แจ้งต่อปัญหาและอุปสรรคทั้งปวง นำมาซึ่งความสุขและความสมหวัง

2.3) ลวดลายดอกบัว หมายถึง พระชีวหา (ลิน) ความบริสุทธิ์ผ่องแผ้วเปรียบดอกบัวที่พ้นโคลนตมแต่ไม่เปื้อนมลทินหรือแทนพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

2.4) ลวดลายแจกันพิเศษ หมายถึง พระศอ (คอ) สถานที่บรรจุกุศัลย์สมบัติคือ คำสอนของพระพุทธองค์เปรียบแจกันที่ช่วยให้ผู้ศรัทธาสมปรารถนา

2.5) ลวดลายธงชัย หมายถึง พระวรกาย (ร่างกาย) แทนความรู้อันกระจ่างและธรรมเหนืออธรรม เปรียบธงชัยที่ประกาศพระศาสนาสู่การรู้แจ้งเห็นธรรม

2.6) ลวดลายธรรมจักร หมายถึง พระบาท (เท้า) แทนพระธรรมคำสอน ความไม่หยุดนิ่งและเคลื่อนไหวเสมอเป็นวงล้อแห่งธรรมที่คำสอนของพระพุทธองค์ที่ไม่หยุดนิ่งซึ่งเคลื่อนสู่ความรุ่งเรืองตลอดเวลา

2.7) ลวดลายหอยสังข์ หมายถึง พระวาจา (คำพูด) เปรียบเสียงแห่งพระธรรมของพุทธองค์ที่ก้องกังวานทั่วสารทิศหรือเสียงแห่งการประกาศพระศาสนาสู่โลก

2.8) ลวดลายเงื่อนไม่รู้จบ หมายถึง พระจิต (จิตใจที่รู้แจ้ง) เปรียบจิตใจอันพิสุทธิ์ ความลึกซึ้งแห่งดวงใจ ความคิด และความรักที่เป็นเงื่อนตายดั่งปมที่ไม่รู้จบหรือความรักนิรันดร์

2. ลวดลายมังกร หมายถึง ความมีเมตตากรุณา มิตรภาพ ความทะเยอทะยาน การมองโลกในแง่ดี ความมีปัญญาเฉลียวฉลาด ความเด็ดขาด การมีพลังอำนาจ การมีทิวทัศน์ ตัวแทนเพศชาย

3. ลวดลายกิเลน หมายถึง สัตว์นำโชคของจีนมีศรัทธาเป็นมังกร ช่วยนำโชคลาภ สลายพลังไม่ดีเข้าสู่บ้าน ส่งเสริมด้านธุรกิจและชีวิตให้เจริญรุ่งเรือง

4. ลวดลายหงส์ หมายถึง เป็นสัญลักษณ์แห่งสตรีเพศซึ่งมีความสง่างาม มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ความอ่อนโยนอ่อนน้อม ความสูงส่งและการมีอำนาจบารมี

5. ลวดลายเต่า หมายถึง ความเจริญก้าวหน้า การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ อายุยืนยาว

6. ลวดลายม้า หมายถึง เป็นสัญลักษณ์แห่งความรวดเร็วว่องไว ด้านธุรกิจประสบผล สำเร็จก้าวหน้าและราบรื่น

7. ลวดลายนก หมายถึง ความสง่างามมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และความสูงส่ง

8. ลวดลายต้นไม้ หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ ร่มเย็นเป็นสุข การอยู่ดีมีดี ความยั่งยืน

9. ลวดลายท้องฟ้า หมายถึง การสร้างสรรค์โดยธรรมชาติ เป็นความเจริญรุ่งเรือง การก้าวหน้าสู่สิ่งที่ตั้งงาม การเคลื่อนลอยสู่เบื้องสูง การเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง

10. ลวดลายก้อนเมฆ หมายถึง การสร้างสรรค์โดยธรรมชาติ เป็นความเจริญรุ่งเรือง การก้าวหน้าสู่สิ่งที่ตั้งงาม การเคลื่อนลอยสู่เบื้องสูง การเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง

11. ลวดลายดอกโบตั๋น หมายถึง ความบริสุทธิ์ ความตั้งงาม สง่างาม

12. ลวดลายคลื่นทะเล หมายถึง การสร้างสรรค์โดยธรรมชาติ สัจธรรมแห่งชีวิตการมีขึ้น – ลง ความเจริญรุ่งเรือง ความกว้างใหญ่ไพศาล การอดทน การเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง

13. ลวดลายเสือคาบดาบ หมายถึง เครื่องรางศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจในการขจัดและปกป้องอันตรายจากภูตผีปีศาจร้าย เป็นสัญลักษณ์แห่งฤกษ์ยามยามดี โชคลาภ ความสงบสุขและอายุยืน

14. ลวดลายหยินหยาง หมายถึง ความสมดุลแห่งจักรวาลเปรียบเสมือนขั้วตรงข้ามระหว่างกัน เช่น น้ำและไฟ เคลื่อนไหวและหยุดนิ่ง ดีและชั่ว เพศชายและเพศหญิง

15. ลวดลายเถาดอกไม้มงคล หมายถึง การรับความเป็นสิริมงคลแก่ผู้พบเห็นและสักการะเยียมเยือน

3) ด้านสีสันและความรู้สึก ประกอบด้วย

1. สีแดง หมายถึง ความแข็งแรง ต้นแบบ เจ้าบ้าน ปัญญา อำนาจ เหตุผล ความสนุกสนาน

2. สีเหลือง หมายถึง สัญชาติญาณ การติดต่อสัมพันธ์ ความสุขสบาย แรงแบบดาลใจ ความ

หลงไหล

3. สีเขียว หมายถึง ความสุขสบาย ธรรมชาติ มีชีวิต ความสงบ เบาบาง สันติภาพ

4. สีขาว หมายถึง ความเจียบสงบ ความดี ความสมบูรณ์แบบ ความไร้เดียงสา ความบริสุทธิ์

5. สีน้ำตาล หมายถึง พื้นดิน โลก ความสงบเยียบ เยือกเย็น การมีพลังอำนาจ

6. สีด้า หมายถึง การทำลาย ความว่างเปล่า ความตาย ความถ่อมตัว การรวมตัว
7. สีฟ้า หมายถึง ความซื่อสัตย์มั่นคง แบบแผน เรียบร้อย ความศรัทธา การมีเหตุผล
8. สีเทา หมายถึง ความเงิบขริม การรวมตัว การประกาศ ความว่างเปล่า

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการศึกษารูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น พบว่าจังหวัดภูเก็ตจัดกิจกรรมปีละ 1 ครั้ง โดยการศึกษาฤกษ์ยามซึ่งระยะเวลาจำนวน 9 วัน 9 คืน เนื่องจากเป็นการปฏิบัติสืบต่อกันมาระหว่างรุ่นสู่รุ่น อีกทั้งพิธีกรรมถือศีลกินผักมีความละเอียดซับซ้อนรวมทั้งผู้ประกอบพิธีวิวาทมีอายุมากและไม่มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการประกอบพิธีกรรมและองค์ประกอบในพิธีกรรม เช่น เกี่ยวพระจีน ฯลฯ อย่างเป็นระบบ ซึ่งในอนาคตขั้นตอนการปฏิบัติอาจผิดแปลกจากเดิมได้และสิ่งสำคัญการปฏิบัติตนของวัยรุ่นมุ่งให้ความสำคัญเฉพาะด้านความสนุกสนานและเข้าร่วมพิธีกรรมตามกระแสนิยมแห่งช่วงระยะเวลานั้น รวมทั้งการปฏิบัติตนไม่เหมาะสม เช่น การแต่งกายชุดขาวแต่ทะเลาะวิวาท เป็นต้น

2. สภาพปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะในการศึกษารูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น

จากการศึกษาอำมจำนวน 9 แห่ง ประกอบด้วย 1) อำมหลายู่ถั่ววโป้แก้ง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต 2) อำมห่าเรือ อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต 3) อำมห้วยตู่และอำมหุดจ้อ เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต 4) อำมหลิมฮู่ไต้ซุ เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต 5) อำมหเตงก่องต่อง เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต 6) อำมหซ่มสำนเทียนเฮวกี้ง เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต 7) อำมหเจ้าแม่กวนอิมพระโพธิสัตว์เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต 8) อำมหต่าวบู๊แก้ง เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต 9) อำมหกิวเทียนแก้ง เทศบาลเมือง อำเภอมือง จังหวัดภูเก็ต มีพื้นที่สำหรับการอนุรักษ์ด้านสถาปัตยกรรมขนาดใหญ่แต่ไม่ได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมตลอดปีมักให้ความสำคัญด้านการดูแลรักษาความสะอาดในช่วงก่อนการจัดพิธีกรรมถือศีลกินผักเท่านั้น ในด้านตรงกันข้ามมีเฉพาะชาวชุมชนและบุคคลที่พักอาศัยบริเวณนั้นมาดูแลรักษาทำความสะอาดในบางโอกาสตามศักยภาพของแต่ละบุคคลเท่านั้น เพราะการดำเนินการจัดการทั้งระบบซึ่งงบประมาณค่อนข้างสูงและต้องกระทำอย่างต่อเนื่องโดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม อีกทั้งผู้มีความรู้ด้านการประกอบพิธีกรรมซึ่งปัจจุบันมีจำนวนน้อยและมีอายุมากหรือชราภาพ และไม่มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการประกอบพิธีกรรมและองค์ประกอบในพิธีกรรม เช่น เกี่ยวพระจีน ฯลฯ อย่างเป็นระบบ ซึ่งในอนาคตขั้นตอนการปฏิบัติอาจผิดแปลกจากเดิมได้และสิ่งสำคัญการปฏิบัติตนของวัยรุ่นมุ่งให้ความสำคัญเฉพาะด้านความสนุกสนานและเข้าร่วมพิธีกรรมตามกระแสนิยมแห่งช่วงระยะเวลานั้นรวมทั้งการปฏิบัติตนไม่เหมาะสม แต่สิ่งสำคัญจังหวัดภูเก็ตเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติผนวกกับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนซึ่งตามสถิติการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตมีจำนวนเป็นอันดับ 1 ซึ่งชาวจีนมีหลักความเชื่อด้านศาสนาและลัทธิต่างๆ คล้ายกับชาวภูเก็ต ด้วยเหตุผลนี้สามารถส่งผลด้านการเชื่อมความสัมพันธ์กับชาติมหาอำนาจของโลก อีกทั้งเป็นการสร้างรายได้ทั้งมหภาคและจุลภาค ด้วยสาเหตุนี้จึงนำไปสู่การศึกษารูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น โดยมีภาพสะท้อนด้านต่างๆ ประกอบด้วย 1) ภาพสะท้อนด้านความเชื่อ 2) ภาพสะท้อนด้านศาสนา 3) ภาพสะท้อนด้านพิธีกรรม 4) ภาพสะท้อนด้านวิถีชีวิต 5) ภาพสะท้อนด้านภูมิปัญญา 6) ภาพสะท้อนด้านการประกอบอาชีพ และ 7) ภาพสะท้อนด้านเอกลักษณ์สำคัญ

ข้อเสนอแนะ/Recommendations

การวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น ครั้งนี้ มีผู้ทรงคุณวุฒิสาขาต่างๆ ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการศึกษารูปแบบเกี่ยวพระจีนจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น โดยภาพรวม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้รู้ (Key Informants)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- 1.1 ผลจากการดำเนินการวิจัยควรพัฒนาต่อยอด เพื่อให้ผลงานมีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น
- 1.2 การต่อยอดด้านการศึกษาเรียนรู้ควรปรับเปลี่ยนตามบริบทช่วงอายุและความเหมาะสม

1.3 ด้านการอนุรักษ์รูปแบบเกี่ยวพระจิ้นควรรักษาบุคคลที่มีประสบการณ์ ความประณีต อ่อนโยนและอดทน โดยเฉพาะผู้สูงอายุเพื่อให้บุคคลเหล่านี้เห็นคุณค่าของตนเองยิ่งขึ้น

1.4 การอนุรักษ์รูปแบบเกี่ยวพระจิ้นควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก โดยเริ่มจากวัฒนธรรมรอบตัว ส่งผลให้เกิดความภูมิใจในวัฒนธรรมของตน

1.5 ต้องการให้นำเด็กและเยาวชนมาฝึกหัดผลงานด้านการอนุรักษ์ตั้งแต่เล็ก ทั้งนี้ต้องอนุรักษ์ รากเหง้าวัฒนธรรมของตนและต้องพัฒนาชุมชนควบคู่พร้อมกันไป

1.6 การอนุรักษ์รูปแบบเกี่ยวพระจิ้น ควรรักษารากฐานของวัฒนธรรมดั้งเดิม โดยการ สอดแทรกข้อมูลด้านวัฒนธรรมด้านต่างๆ ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว อีกทั้งการเพิ่มมูลค่าโดยการจำหน่าย สินค้าที่ระลึกช่วงเวลาพิธีกรรมถือศีลกินผักโดยกลุ่มนักท่องเที่ยวสามารถนำไปใช้ได้จริง ทั้งนี้สามารถปรับเปลี่ยน ให้เหมาะสมกับบริบทตลาดด้านการท่องเที่ยว

1.7 สามารถกระตุ้นด้านความรู้สึกรักของนักท่องเที่ยวก่อนการสักการะอัมและองค์ประกอบ อื่น เช่น เกี่ยวพระจิ้น โดยการพาไปเยี่ยมชมอัมในสถานที่ต่างๆ ของจังหวัดภูเก็ต ควรจัดลำดับด้านต้นกำเนิดของ วัฒนธรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวสัมผัสแหล่งสถาปัตยกรรม ขั้นตอนพิธีกรรม อาหารในพิธี เกี่ยวพระจิ้น วิถีชีวิต (Lifestyle) เหล่านี้ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีกระบวนการซึมซับอย่างต่อเนื่องและเป็นบทสรุปพิธีกรรมถือศีลกินผัก จังหวัดภูเก็ต

1.8 ด้านสินค้าที่ระลึกในพิธีกรรมควรนำมาสร้างมูลค่า สร้างอาชีพกับหน่วยงานเศรษฐกิจใน ท้องถิ่น หรือร่วมกับสถาบันการศึกษาและประชาชนท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดรายได้ระดับจุลภาคและนักเรียน นักศึกษา ตระหนักถึงคุณค่ามรดกวัฒนธรรมอีกทั้งการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลจากปัญหาสิ่ง เสพติด

2. กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2.1 การวิจัยนี้เป็นการเผยแพร่ประวัติความเป็นมาของพิธีกรรมถือศีลกินผักและรายละเอียด ด้านต่างๆ ในพิธีกรรม โดยอนาคตสามารถปรับใช้สู่การแสดงท้องถิ่นถือว่าเป็นการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม ท้องถิ่นอีกด้านหนึ่ง

2.2 การนำประวัติความเป็นมา พิธีกรรมถือศีลกินผักมาประยุกต์ใช้กับการแสดงต้องศึกษา ต้นทุน ความทนทานของเครื่องแต่งกายรวมทั้งการเคลื่อนไหวของนักแสดง ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากการ เคลื่อนไหวในพิธีกรรมจริง ทั้งนี้เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ต้องหาความเหมาะสมกับการแสดงด้านการเคลื่อนไหว โดยทั้งนี้ต้องแยกแยะว่าสิ่งนี้คือศิลปะด้านการแสดง

2.3 การนำประวัติความเป็นมา พิธีกรรมถือศีลกินผักมาประยุกต์ใช้กับการแสดงควรกำหนด ระยะเวลาประมาณ 7 นาที เพราะถ้าการแสดงนานกว่านั้นส่งผลให้ความสนใจของนักท่องเที่ยวลดลง

2.4 การวิจัยเรื่องนี้สามารถปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อเป็นการปลูกฝังรายละเอียดด้านต่างๆ ใน พิธีกรรมถือศีลกินผักให้มีความเหมาะสม สวยงาม และแปลกใหม่ซึ่งไม่เคยพบการแสดงลักษณะนี้จากสถานที่ ใด หลังจากทำการแสดงแล้วต้องสร้างความประทับใจต่อผู้ชม

3. กลุ่มผู้สนับสนุน (General Informants)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.1 การนำพิธีกรรมถือศีลกินผักมาสร้างสรรค์การแสดงเชิงอนุรักษ์เป็นการประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้องร่วมดำเนินการ ซึ่งวัฒนธรรม ดังกล่าวสามารถเผยแพร่สู่สายตาชาวโลกให้รับรู้ว่าจะจังหวัดภูเก็ตไม่ได้มีดีเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ แต่จังหวัดภูเก็ตมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นด้านวัฒนธรรมอีกด้านหนึ่ง

3.2 การนำพิธีกรรมถือศีลกินผักมาสร้างสรรค์การแสดงเชิงอนุรักษ์เป็นงานวิจัยที่ดี เพราะพิธีกรรมถือศีลกินผักหาชม ได้ยาก โดยจัดเพียงปีละ 1 ครั้ง ซึ่งถ้าผู้วิจัยนำมาประยุกต์สู่การแสดง ผู้วิจัยต้องมีเอกสารหรือสื่อต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมดังกล่าวและต้องแจ้งแก่นักท่องเที่ยวว่าเป็นงานวิจัยที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้ รากเหง้าจากพิธีกรรมถือศีลกินผัก

3.3 งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นเอกสารที่ศึกษาแล้วไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ซึ่งเป็นการศึกษาแล้วไร้ประโยชน์หรือศึกษาเพื่อที่จะอนุรักษ์อย่างเดียว แต่ไม่นำมาพัฒนาต่อยอด เชื่อว่างานวิจัยนี้อาจมีการคัดค้านบ้างแต่เป็นจำนวนน้อย เพราะเป็นเรื่องที่นำพิธีกรรมถือศีลกินผักมาประยุกต์สู่การแสดงเชิงอนุรักษ์ แต่โดยรวมการวิจัยนี้เป็นสิ่งที่ดีเพราะเด็กรุ่นหลังจะได้ทราบรายละเอียดและมีความรู้ความเข้าใจด้านประวัติความเป็นมา พิธีกรรมการถือศีลกินผักซึ่งสามารถส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อีกทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชาติมหาอำนาจในโลก ส่งผลให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นได้

3.4 งานวิจัยชิ้นนี้สามารถตอบโจทย์ด้านยุทธศาสตร์การดำเนินงานของจังหวัดภูเก็ตปี 2561 เพราะสามารถบรรลุเป้าหมาย 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การสร้างรายได้แก่ชุมชน 2) การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งชุมชนรวมทั้งการอนุรักษ์วิถีไทย 3) การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ข้างต้นต้องพยายามต่อยอดอย่างรวดเร็วที่สุดโดยการนำรูปแบบของธุรกิจ Start up มาปรับใช้โดยการประชาสัมพันธ์พิธีกรรมถือศีลกินผักผ่านทางสื่อสารสนเทศ เช่น Facebook, YouTube, Line ซึ่งเป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนโลกคือ การส่งสารด้านต่างๆ จากซีกโลกหนึ่งไปอีกซีกโลกหนึ่งเพียงแค่ “คลิก” วัฒนธรรมการแสดงนี้ก็สามารถเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็ว

ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ในการวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบเกี่ยวพระเงินจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น ผู้สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิด สรุปได้ดังนี้

ประโยชน์ที่ได้รับนอกจากผู้วิจัยจะมีความสมปรารถนาด้านการวิจัยแล้ว ชุมชนต้องได้ประโยชน์อย่างไร ไม่ต้องการให้เป็นงานวิจัยที่ขึ้นหิ้งแต่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง อาจเป็นลักษณะที่ว่า เมื่อนักท่องเที่ยวชมฮ้างในสถานที่และองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความต้องการศึกษาวิถีชีวิตอื่น โดยชุมชนสามารถผลิตสินค้าที่ระลึกด้านต่างๆ โดยการรวมกลุ่มกับกองทุนเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวรู้สึกภาคภูมิใจ เกิดความประทับใจ ขึ้นชมยินดีต่อเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมที่นำเสนอในมิติด้านต่างๆ ผ่านพิธีกรรมถือศีลกินผักจังหวัดภูเก็ต

ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต สามารถวิเคราะห์ในมิติเชิงเศรษฐกิจมหภาค และจุลภาคคือ มิติมหภาค เมื่อปัจจุบันกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนเป็นกำลังซื้อหลักของจังหวัดภูเก็ตแล้ววัฒนธรรมด้านต่างๆ ที่คล้ายกันสามารถส่งผลให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เกิดความประทับใจและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจสายการบิน ธุรกิจโรงแรมที่พัก ธุรกิจอาหารเด็บบิต ส่วนมิติจุลภาคประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มจากการตัดเย็บเครื่องแต่งกายที่สื่อถึงพิธีกรรมและการผลิตสินค้าที่ระลึกต่างๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้แก่ชุมชนนำไปสู่กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากผู้ควบคุมการวิจัยและปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ซึ่งโดยภาพรวมนั้นได้แสดงผลของการวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบเกี่ยวพระเงินจังหวัดภูเก็ต เพื่อการอนุรักษ์พิธีกรรมท้องถิ่น อีกทั้งมีหนังสือตอบรับเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์จากหน่วยงานภายนอก ซึ่งเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารสำคัญสำหรับงานวิจัยฉบับนี้

กิตติกรรมประกาศ/ Acknowledgement

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

วิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้จาก รองศาสตราจารย์ ดร. สาวิตร พงศ์วัชร ที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาอย่างดียิ่ง ตลอดจนเพื่อนคณาจารย์สาขาวิชาศิลปการจัดการแสดง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตทุกท่านที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัยมาตลอดระยะเวลา

ขอขอบคุณ สมาชิกฮ้าง (ศาลเจ้า) จังหวัดภูเก็ต ที่ร่วมให้ข้อมูลด้านการวิจัยและให้กำลังใจ กระทั่งงานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

อนึ่ง คุณค่าและความดีงามอันเกิดจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณงามความดีแก่คณาจารย์ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องด้านวัฒนธรรมทุกท่าน ที่ร่วมถ่ายทอดความรู้ สละกำลังกายและกำลังใจ พร้อมทั้งเป็นผู้รักษา สืบสานและพัฒนา ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติจนเป็นที่ยอมรับของสังคมซึ่งส่งผลต่อประเทศชาติสืบไป

อ้างอิงจากการสัมภาษณ์

- เคลือบ เริงการ ผู้ให้สัมภาษณ์ ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ ผู้สัมภาษณ์, 15 สิงหาคม 2560.
 ไชยยุทธ ปิ่นประดับ ผู้ให้สัมภาษณ์ ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ ผู้สัมภาษณ์, 17 สิงหาคม 2560.
 ดนุชกร ปรีชญ ผู้ให้สัมภาษณ์ ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ ผู้สัมภาษณ์, 17 สิงหาคม 2560.
 ประคอง ศิลปะ ผู้ให้สัมภาษณ์ ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ ผู้สัมภาษณ์, 18 สิงหาคม 2560.
 มন্ত্রী มานะต่อ ผู้ให้สัมภาษณ์ ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ ผู้สัมภาษณ์, 15 สิงหาคม 2560.
 ลีรินทร์ ทาบทอง ผู้ให้สัมภาษณ์ ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ ผู้สัมภาษณ์, 17 สิงหาคม 2560.
 สมนึก ชัยยะ ผู้ให้สัมภาษณ์ ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ ผู้สัมภาษณ์, 20 สิงหาคม 2560.
 สาวิตร พงศ์วัชร ผู้ให้สัมภาษณ์ ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ ผู้สัมภาษณ์, 20 สิงหาคม 2560.
 สุกัญญา พงศ์พันธ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ ผู้สัมภาษณ์, 20 สิงหาคม 2560.
 หयोग แซ่เอี้ยว ผู้ให้สัมภาษณ์ ยุทธพงษ์ ต้นประดู่ ผู้สัมภาษณ์, 15 สิงหาคม 2560.

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. “ภารกิจสำคัญของกรมศิลปากรในช่วงเวลาที่ผ่านมา,” ใน ๕๐ ปีกรมศิลปากร. 2544. หน้า 124.
- กระทรวงการต่างประเทศ. “ไทยกับอาเซียน,” ASEAN : A Community of Opportunities. 12 เมษายน 2555. < <http://www.mfa.go.th/main/contents/files/organize-20130911-145924-811875.PDF> > 31 สิงหาคม 2563.
- ชนะพันธ์ แก้วกล้าไชยวุฒิ. “ทัวร์จีนต้นปราบอึ้งย้งูบ 30 %,” มติชน. 1 กันยายน 2559. หน้า 6.
- ทศพล หงษ์ทอง. “ทุนเงินพุ่งตรงรับเส้นทางสายใหม่ใหม่,” โพสต์ทูเดย์. 16 กันยายน 2559. หน้า 9.
- ยุทธพงษ์ ต้นประดู่. การพัฒนา รูปแบบพัสดราภรณ์ในพิธีวิวาห์บาป่าสู่งานสร้างสรรค์คาบาเรต์. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2559.
- สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. กรอบการวิจัย ประเภทบัณฑิตศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2559. ลงวันที่ 3 มิถุนายน 2563.